

Materská škola bl. Zdenky Schelingovej

Sv. Pia X. 1, 841 06 Bratislava - Záhorská Bystrica

Školský vzdelávací program

Cesta slnečného lúča

Program prerokovaný
Pedagogická rada:21.3.2018
Rada školy: 11.4.2018

Riaditeľka MŠ bl. Zdenky Schelingovej:

Dátum vydania: 12.4.2018

Vyučovací jazyk: slovenský jazyk

Obsah

ÚVOD	3
1 NÁZOV ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU	4
2 VYMEDZENIE VLASTNÝCH CIEĽOV A POSLANIA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA	4
2.1 CIELE STANOVENÉ V KONCEPČNOM ZÁMERE ROZVOJA MATERSKEJ ŠKOLY.....	4
2.2 CIELE STANOVENÉ NA ZÁKLADE ZÁUJMU RODIČOV A PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV.....	5
2.3 CIELE STANOVENÉ Z VLASTNÉHO ZAMERANIA MATERSKEJ ŠKOLY	5
3 STUPEŇ VZDELANIA	8
4 VLASTNÉ ZAMERANIE ŠKOLY.....	8
4.1 ODBORNÁ A PRIATEĽSKÁ SPOLUPRÁCA	9
4.2 VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍ NÁSTROJ UMENIE MILOVAŤ	10
4.3 VÝCHODISKÁ VÝCHOVY A VZDELÁVANIA VLASTNÉHO ZAMERANIA	12
4.4 PROJEKT NOVEJ KULTÚRY.....	13
5 DĹŽKA DOCHÁDZKY A FORMY VÝCHOVY A VZDELÁVANIA	14
6 UČEBNÉ OSNOVY	15
6.1 CHARAKTERISTIKA OBSAHOVÝCH CELKOV	16
6.3 UČEBNÉ OSNOVY VYCHÁDZAJÚCE Z PROFILÁCIE MŠ	32
7 SPÔSOB A PODMIENKY UKONČENIA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA A VYDÁVANIE DOKLADU O ZÍSKANOM VZDELANÍ	42
8 MATERIÁLNO-TECHNICKÉ A PRIESTOROVÉ PODMIENKY	42
9 VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA DETÍ	43
10 VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA ZAMESTNANCOV ŠKOLY	43
ZÁVER	44

Úvod

Školský vzdelávací program (ďalej len ŠkVP) **Cesta slnečného lúča** je základným dokumentom školy. Tvorí druhú úroveň participovaného modelu riadenia školy. Riadi sa požiadavkami školského zákona¹, štátneho vzdelávacieho programu (ďalej ŠVP)² a vychádza z cieľov a zamerania materskej školy (ďalej MŠ).

ŠkVP **Cesta slnečného lúča** zohľadňuje špecifické, miestne podmienky a regionálne potreby. Vychádza z analýzy súčasnej rastúcej demografickej krivky obce Záhorská Bystrica, ktorá eviduje nárast obyvateľstva (príchodom mladých rodín) a z vízie spoločne s rodinou formovať dieťa ako subjekt, ktorý je angažovaný v procese stáleho vzťahu s rovesníkmi, s prírodou, s kultúrami a so svojim svetom. Je zameraný na výchovu k univerzálnemu bratstvu a na humanistickú pedagogiku používajúc prvky a princípy pedagogiky Chiary Lubichovej, pozitívnej pedagogiky v kresbách Waltera Kostnera a pedagogiky rodinného typu sestier Rosy a Karolíny Agazziových.

ŠkVP **Cesta slnečného lúča**:

- rešpektuje rozvojové možnosti detí predškolského veku,
- predstavuje vlastné ciele, poslanie výchovy a vzdelávania, stupeň vzdelania, vlastné zameranie školy,
- predstavuje učebné osnovy, spôsob a podmienky ukončovania výchovy, personálne zabezpečenie, materiálno-technické a priestorové podmienky, vnútorný systém kontroly a hodnotenia detí i zamestnancov školy a požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických zamestnancov,
- je koncipovaný tak, aby absolventi školy dosiahli optimálnu úroveň zrelosti ako základ pripravenosti na školské vzdelávanie a na život v spoločnosti a v spoločensťve.

---

¹ č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

² Štátny vzdelávací program pre predprimárne vzdelávanie v materských školách, © Štátny pedagogický ústav, 2015.

1 Názov školského vzdelávacieho programu

Názov ŠkVP **Cesta slnečného lúča** vznikol z myšlienky kráčať stále po lúči...

Každý z nás vo svojom živote kráča po slnečnom lúči, ktorý je odlišný od lúča iného. Predsa však všetky lúče sú lúčmi jediného slnka, ktorým je Boh. Lúče sú Božou vôľou. Tak ako všetky slnečné lúče vychádzajú z jedného slnka a sú jedno so slnkom, tak aj Božia vôľa a Boh sa zhodujú. Čím viac sa lúče približujú k slnku, tým viac sa približujú medzi sebou. Čím viac sa ľudia blížia k Bohu, tým viac sa približujú jeden k druhému, kým nebudú jedno. Musíme neprestajne kráčať po vlastnom lúči, byť ním stále osvecovaní a ustavične zotrvať v Božej vôli prítomného okamihu, ako sa to podarilo aj bl. Zdenke Schelingovej. Je to spôsob ako vytvoriť novú, humánnejšiu a spravodlivejšiu spoločnosť.

2 Vymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy a vzdelávania

Vlastné ciele a poslanie výchovy a vzdelávania sú v súlade so všeobecnými cieľmi ustanovenými v štátnom vzdelávacom programe³, s cieľmi výchovy a vzdelávania ustanovenými v školskom zákone⁴, s cieľmi stanovenými v koncepčnom zámere rozvoja materskej školy, s potrebami a záujmami detí, rodičov/zákonných zástupcov a pedagogických zamestnancov a s vlastným zameraním materskej školy.

2.1 Ciele stanovené v koncepčnom zámere rozvoja materskej školy

Ciele v koncepčnom zámere rozvoja Materskej školy bl. Zdenky Schelingovej sú rozdelené na dlhodobé a krátkodobé ciele nasledovne:

Dlhodobé ciele:

- kvalitatívne rozvíjať vzdelanie a výchovu podľa najnovších platných smerníc Ministerstva školstva,
- vo výchove spolupracovať s rodinou (nadväzovať na rodinnú výchovu, dopĺňať ju a obohacovať o podnety),
- prehlbovať humanistický prístup orientovaný na osobu/dieťa ako dar - toto vedomie dáva osobe/dieťaťu psychologickú istotu, na ktorej stojí zmysel života a dáva silu vychádzať zo seba, žiť, milovať a vytvárať sociálne spoločenstvo,
- s akceptovaním osobitosti dieťaťa pripraviť ho po všetkých stránkach na vstup do ZŠ a pre život,
- prehlbovať humanistický prístup „byť láskou“ prostredníctvom výchovného projektu Umenia milovať na základe pedagogických princípov Chiary Lubichovej, na základe pozitívnej pedagogiky v kresbách Waltera Kostnera,
- prehlbovať humanistický prístup výchovy k ťažkostiam, prekonávať obmedzenia, ťažkosti, ktoré sú súčasťou života, i života dieťaťa; takto pripravení jedinci na život nebudú neistí v nevyhnutných skúškach života a nebudú pasívni vzhľadom na zodpovednosť k sebe a k spoločnosti,

³ Štátny vzdelávací program pre predprimárne vzdelávanie v materských školách, © Štátny pedagogický ústav, 2015.

⁴ § 4 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

- rozvíjať jednotu a výchovu k vzájomnosti - táto jednota musí vždy rešpektovať rôznosť a slobodu a musí byť budovaná zrelými osobami a národmi, otvorenými a ochotnými viesť dialóg s inými,
- rešpektovať dieťa ako jedinečný subjekt výchovy, vytvoriť „rodinné“ prostredie, kde má pocit bezpečia, kde môže poznávať život a jeho hodnoty v pokojnej atmosfére, kde vládne láska, úcta a dôvera prostredníctvom pedagogiky rodinného typu sestier Agazzi,
- podporovať telesný rozvoj a zdravie dieťaťa, rozvoj reči, komunikatívnych schopností, citovú zrelosť, prevenciu patologických javov, diagnostiku dieťaťa,
- pozitívne orientovať hodnotovú orientáciu detí tak, aby sa z nich stali ľudia s vysokým morálnym kreditom, čo bude prínosom pre ich osobný, rodinný život i pre život spoločnosti.

Krátkodobé ciele:

- doplniť terajší Školský vzdelávací program o koncepciu metodiky sestier Agazzi, inovovať obsahy, metódy a formy práce s deťmi,
- zapojiť do humanistického prístupu „byť láskou“ aj rodiny detí cez interaktívne metódy a formy práce s deťmi,
- vytvárať podmienky pre podnetný a aktívny rozvoj oblastí detskej skúsenosti a praktického života.

2.2 Ciele stanovené na základe záujmu rodičov a pedagogických zamestnancov

- podporovať záujmovú činnosť detí v popoludňajších hodinách prostredníctvom krúžkových činností,
- rozvíjať sezónne aktivity a kurzy zamerané na rozvoj plaveckých a korčuliarskych zručností,
- nachádzať nové formy spolupráce školy a rodiny,
- nachádzať nové efektívne formy vzájomnej komunikácie.

2.3 Ciele stanovené z vlastného zamerania materskej školy

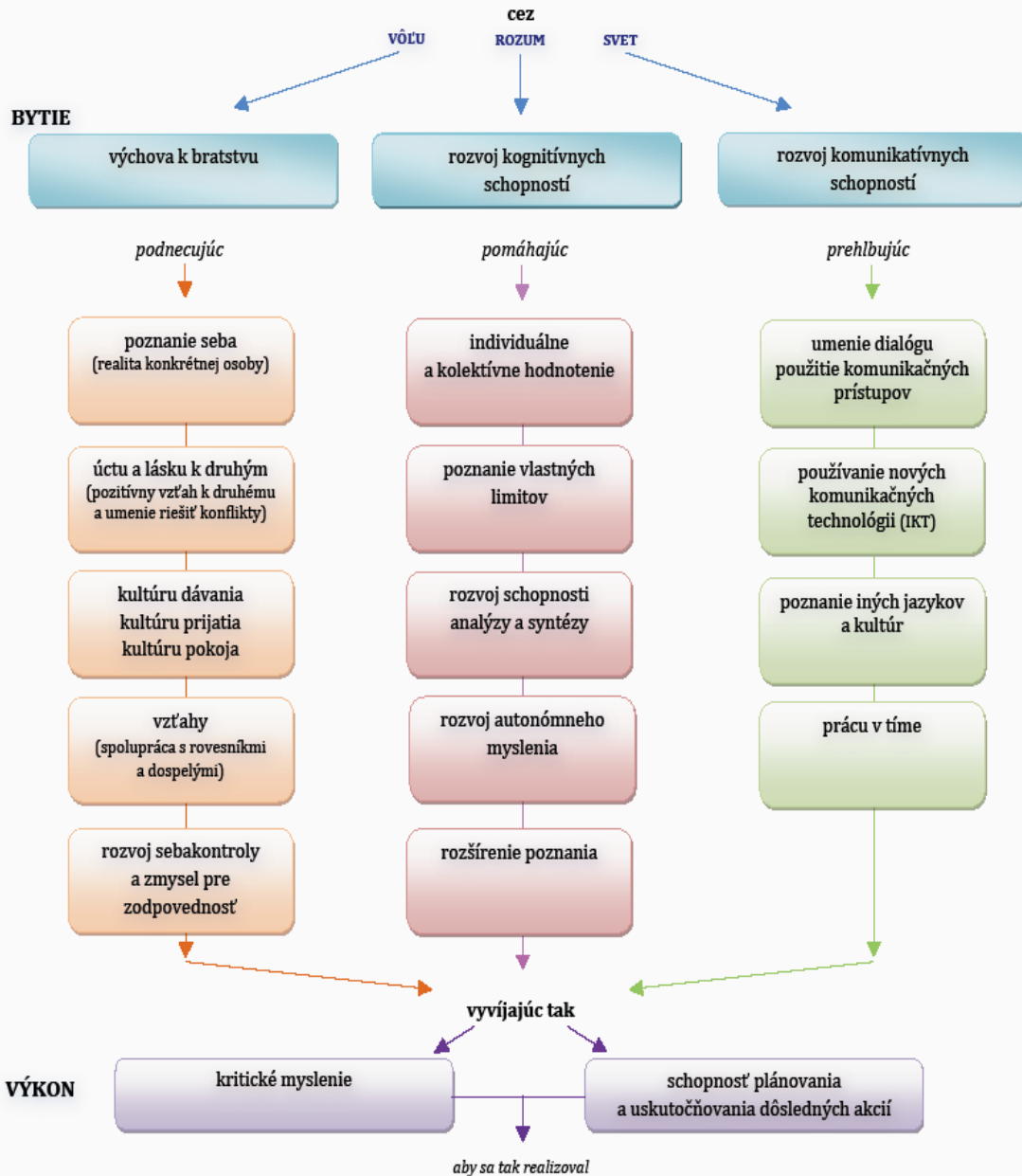
Vlastné ciele, poslanie výchovy a vzdelávania ŠkVP **Cesta slnečného lúča** sú zamerané na integrálnu výchovu osobnosti dieťaťa ako zodpovedného člena a tvorcu komunity v atmosfére vzájomnej lásky a dôvery s učiteľmi a rovesníkmi podľa Ježiša Krista cez vôľu, rozum a svet.

MATERSKÁ ŠKOLA BL. ZDENKY SCHELINGOVEJ

Výchovno - vzdelávací cieľ

Integrálna výchova osobnosti dieťaťa

ako zodpovedného člena a tvorcu komunity
v atmosfére vzájomnej lásky a dôvery s vychovávateľmi a rovesníkmi podľa Ježiša Krista

ZRELOSŤ

NOVÝ A KVALITNÝ PROJEKT ŽIVOTA

Škola vytvára atmosféru dialógu, spoločenstva a vzájomnej pomoci.
Tím zamestnancov je miestom uvažovania a konfrontácie o cieľoch a metódach.

Metodológia: didaktické projekty vychádzajúce z potrieb detí, ktoré sa realizujú v kognitívnej, psychomotorickej, sociálnej, emocionálnej a morálnej oblasti.
Organizácia: miešané triedy.

Ciele podporujúce rozvoj integrálnej výchovy osobnosti, ktoré vychádzajú zo zamerania školy, sú kategorizované nasledovne:

Ciele zamerané na výchovu k spoločenstvu:

- podnecovať a rozvíjať úctu a lásku k druhým,
- rozvíjať kultúra dávania, kultúru prijatia, kultúru pokoja/mieru,
- vytvárať priestor pre spoluprácu s rovesníkmi a dospelými,
- rozvíjať sebakontrolu a zmysel pre zodpovednosť, formovať individuálne a kolektívne hodnotenie,
- rozvíjať autonómne myslenie, poznať vlastné limity,
- prehľbovať poznanie iných jazykov,
- používať nové technológie v komunikácii.

Ciele zamerané na výchovu k pokoju ako k štýlu života:

- vytvárať priestor pre komunikáciu pozitívnych a negatívnych emócií,
- využívať v triedach „mäkké zákutia“, ktoré sú dôležitým transferom pre dieťa, na získanie istoty, pokoja,
- podporovať pokoj ako štýl života vo vzťahu s inými, kde veľký pomáha malému,
- rozvíjať pokoj s prírodou cez prácu v záhrade, spoznávanie ekosystému, ekologické akcie v MŠ a v obci, recykláciu, šetrenie,
- podporovať vlastnú ekologickú aktivitu a formovať zodpovedné správanie sa k prostrediu.

Ciele zamerané na výchovu k prijatiu (sociálnemu, etickému, občianskemu) a k umeniu počúvať:

- vedieť sa zrieknuť centrality seba kvôli inému, ktorého osoba posunie do centra svojho záujmu,
- praktizovať aktívne počúvanie, ktoré je aktom celej osoby (počúvať očami, pohľadom, konkrétnymi gestami...),
- načúvať vo vedomí, že druhý prináša so sebou realitu, ktorá je bohatá a jedinečná,
- vedieť prijať iný názor,
- vedieť pomôcť z vlastnej iniciatívy a presvedčenia

Ciele zamerané na výchovu ku komunikácii:

- vedieť sa podeliť a obohatiť o fyzické, duševné a duchovné dobré s inými,
- rozvíjať sociálnu komunikáciu s rovesníkmi, s dospelými, a tak prekonávať riziko možného uzavretia sa,
- vytvárať nové vzťahy cez hodnotu lásky prekonávajúcu kultúru „mat“ kultúrou „darovania“,
- hovoriť pravdu,
- vytvárať atmosféru dialógu, spoločenstva a vzájomnej pomoci.

Ciele zamerané na výchovu k prekonávaniu ťažkostí:

- vedieť sa zriecť niečoho pre iného,
- vedieť sa podeliť s tým, čo mám rád a na čo mám nárok,
- vedieť poprosiť o odpustenie,
- vedieť znovu začínať,
- vedieť sa dohodnúť na spoločnom riešení.

Výchova k ťažkostiam pomáha prekonávať obmedzenia - je to základný kľúč k pravej humanistickej pedagogike; je to každodenné úsilie detí i vychovávateľov.

Ciele zamerané na život viery v rodine a v Cirkvi:

- rozvíjať duchovný život modlitby,
- rozvíjať liturgický duchovný život,
- zúčastňovať sa duchovných programov a duchovných aktivít vo farnosti, v Cirkvi,
- uvedomovať si, že rodina – otec, mama a deti – je základnou bunkou spoločnosti,
- posilňovať úctu k rodičom,
- posilňovať úctu k náboženským, kultúrnym a národným tradíciám,
- rozvíjať základné kresťanské čnosti.

3 Stupeň vzdelania

Stupňom vzdelania v materskej škole je predprimárne vzdelanie, ktoré dieťa dosiahne absolvovaním posledného ročníka ŠkVP Cesta slnečného lúča v Materskej škole bl. Zdenky Schelingovej. Predprimárne vzdelávanie ukončuje dieťa spravidla v školskom roku, v ktorom do 31. augusta dovŕši šiesty rok veku a dosiahne školskú spôsobilosť.

Predprimárne vzdelávanie môže dieťa ukončiť aj vtedy, ak nedovŕšilo šiesty rok veku, na základe vyjadrenia príslušného školského zariadenia výchovného poradenstva a prevencie a všeobecného lekára pre deti a dorast, že môže plniť povinnú školskú dochádzku (ide o predčasné zaškolenie dieťaťa na žiadosť rodičov).

4 Vlastné zameranie školy

Zriaďovateľom Materskej školy bl. Zdenky Schelingovej v Bratislave je Rímskokatolícka cirkev, Bratislavská arcidiecéza. Materská škola (ďalej len MŠ) je umiestnená v budove, ktorá je majetkom Rímskokatolíckej cirkvi, Farnosti Bratislava – Záhorská Bystrica. Výhody budovy sú v tom, že:

- 1) je to novostavba, ktorá spĺňa všetky technické normy a kritériá;
- 2) MŠ je situovaná v priestoroch, ktoré sú majetkom cirkvi;
- 3) MŠ je súčasťou farského areálu, kde je možné využívať farské ihrisko, farský park a je v blízkosti farského kostola;
- 4) vnútorné vybavenie MŠ, zariadenie a krásna záhrada ako aj bezpečný dvor ponúka deťom a zamestnancom pocit vnútornej harmónie a pokoja.

MŠ je trojtriedna. Poskytuje celodennú i poldennú výchovu a vzdelávanie deťom spravidla vo veku od 3 do 6 rokov a deťom s odloženou povinnou školskou dochádzkou. V prípade nízkeho počtu detí sa môžu prijať deti vo veku minimálne 2,5 roka.

Predškolská výchova a vzdelávanie v MŠ bl. Zdenky Schelingovej sa uskutočňuje podľa Školského vzdelávacieho programu Cesta slnečného lúča prerokovaného pedagogickou radou a radou školy. MŠ vytvára podmienky na zaškolenie detí s odloženou povinnou dochádzkou.

ŠkVP je vypracovaný podľa usmernení a predpisov školského zákona Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov a je v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre predprimárne vzdelávanie z roku 2015.

4.1 Odborná a priateľská spolupráca

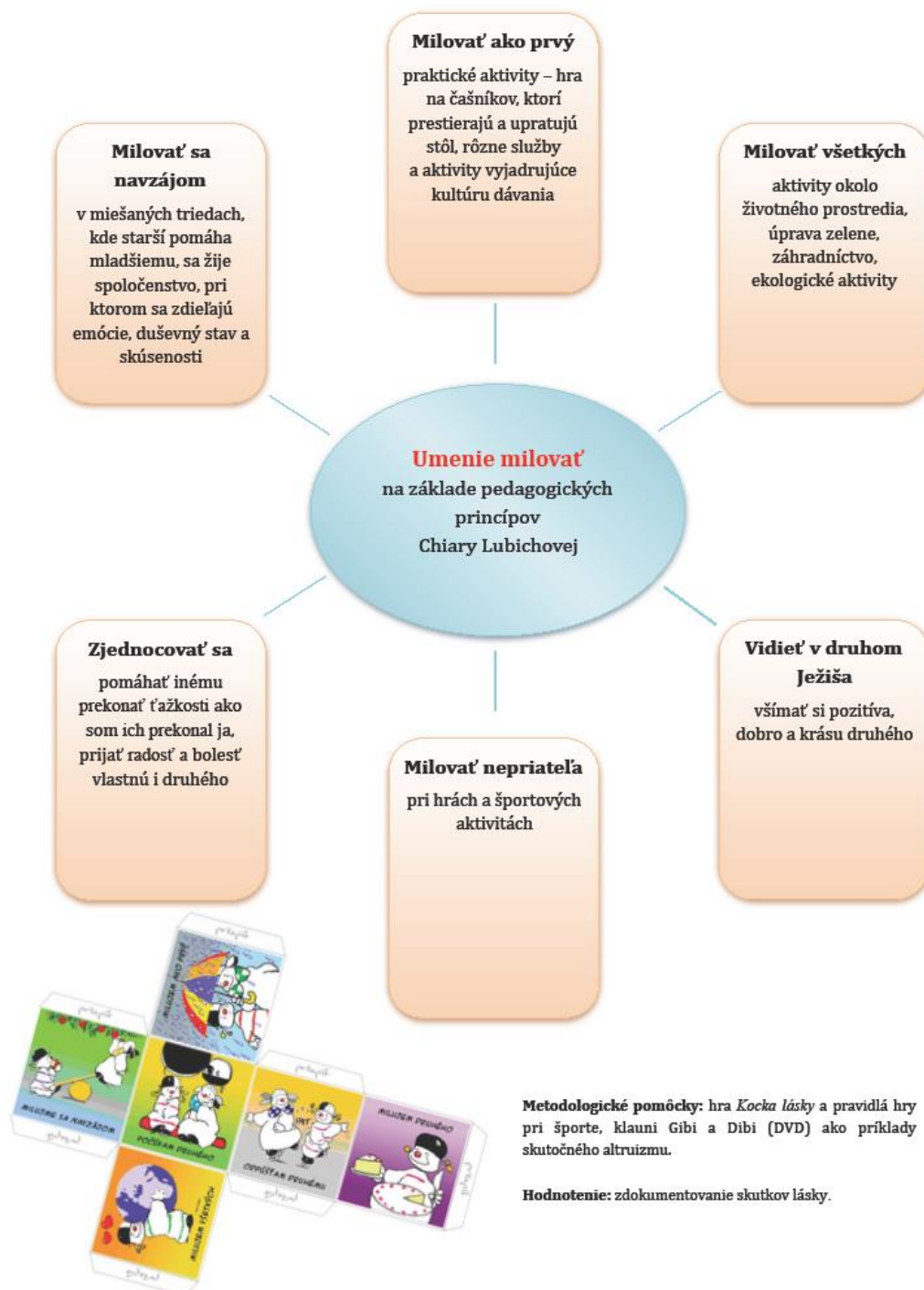
Zámerom MŠ je rozvíjať spoluprácu s inými inštitúciami na úrovni odbornej a priateľskej. Na odbornej úrovni spolupracuje s Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, so Združením katolíckych škôl Slovenska. Odborne spolupracuje aj so Sekciou pedagogiky Hnutia fokoláre, s chorvátskou Materskou školou Raggio di Sole v Križevci, s Cirkevní mateřskou školou Ovečka v Olomouci (Česká republika) a s Cirkevnou materskou školou sv. Alžbety v Trnave. S týmito inštitúciami je MŠ spojená s hlavným výchovno-vzdelávacím nástrojom Umenie milovať, ktorý vychádza z pedagogických princípov Chiary Lubichovej. Spoločne dosahujú viditeľné výsledky v prejavoch osobného i kolektívneho nasadenia v medziludských vzťahoch: vzájomne sa milovať, milovať ako prvý, milovať všetkých, milovať druhého a vidieť v ňom Ježiša, milovať nepriateľa a vedieť mu odpustiť, zjednocovať sa s inými cez počúvanie toho druhého. Tento nástroj, ktorý je súčasťou širšieho projektu „Nová kultúra“, sa vo vzájomnej spolupráci s rodičmi realizoval aj v rodinách, kde tiež priniesol podobné výsledky ako v MŠ.

MŠ bl. Zdenky Schelingovej na priateľskej úrovni spolupracuje so Základnou školou s materskou školou na Hargašovej ul. v Záhorskej Bystrici, s Cirkevnou materskou školou (ďalej len CMŠ) sv. Filipa Neriho v Bratislave, s CMŠ G. B. Mollovej v Bratislave, CMŠ sv. Jozefa v Pezinku, s mestskou časťou Záhorská Bystrica, s občianskym združením Hlas nádeje a s farnosťou Záhorská Bystrica.

4.2 Výchovno-vzdelávaci nástroj Umenie milovať

MATERSKÁ ŠKOLA BL. ZDENKY SCHELINGOVEJ

Hlavný nástroj výchovného projektu

Byť láskou

Láska nie je iba pocit či väzba. Je aj skutočným umením. *Umenie lásky*, resp. *umenie milovať* sa môže vyjadriť v 6 základných charakteristikách:

Milovať všetkých – pravá láska je univerzálna, nevylučuje nikoho a nevytvára kategórie podľa veku, sexuality, etnika, farby pleti, náboženstva a pod. Je vyjadrená v zlatom pravidle viacerých náboženstiev: „Rob to, čo chceš, aby iní robili tebe," resp. „Nerob iným to, čo nechceš, aby iní robili tebe."

Milovať ako prvý – vziať iniciatívu v tejto láske znamená byť tvorivý a prekonať prekážky. V dialógu je kľúčovým slovom „začať“, ktoré dovoľuje pohyb.

Milovať druhého ako seba – láska, ktorá vidí v inom človeku seba samého. „Ty a ja sme jedna skutočnosť, sme jedno. Nemôžem urobiť zle tebe bez toho, aby som sám sebe neublížil a nezranil sa." povedal Mahatma Gándhí.

Zjednocovať sa – vytvoriť jedno, to je konkrétna láska. Vyžaduje si to záujem hľadať toho druhého v jeho podmienkach: zdieľať radosti a ťažkosti a urobiť ich svojimi, čo umožňuje konkrétne pomôcť. Hlavným postojom je nezištnosť, ktorá otvára ľuďom vzájomnému obohateniu sa.

Milovať nepriateľa – podstatný prvok pre ľudské spolužitie. Princíp, ktorý vylučuje používanie sily, dominanciu násilia, zneužívania, útlak. Je to tiež cesta pre aktuálnu spravodlivosť, ktorá sa neinšpiruje iba bežným zákonom, ale dáva priestor na zmierenie, milosrdenstvo a možnosť byť znova aktívny.

Milovať sa navzájom – to je vrchol lásky: vzájomnosť. Je to žité umenie milovať medzi viacerými osobami v rodine, v práci, v skupinách a spoločenstvách. Vzájomná láska je prejavom uskutočneného bratstva a pripravuje na prijatie daru jednoty.

Didaktickou výchovnou pomôckou pre praktizovanie týchto charakteristík je *Kocka lásky*. Učiteľky a deti v materskej škole každý pondelok ráno hodia kocku a prečítajú si posolstvo, ktoré budú žiť v ten týždeň. Takto láska, prijatie, empatia, načúvanie pomáhajú pochopiť toho druhého počas celého týždňa.

Dialóg

Dialóg nie je iba nutným nástrojom komunikácie, ale nástrojom umenia rešpektovanej komunikácie. Len v takomto dialógu sa realizuje jednota lásky a pravdy. Má nasledovné charakteristiky:

Jasnosť (hlavná charakteristika): dialóg predpokladá a vyžaduje pochopenie. Je to prelievanie a prelínanie myšlienok, pozvanie k výchove vyšších schopností človeka.

Pokora: v dialógu niet hrdosti ani pýchy, niet toho, kto násilne pôsobí na druhého nariadením či kategorickým príkazom. Autorita je založená na vlastnom zvnútornení 1) kvôli samotnej pravde, ktorú hľadá a ku ktorej privádza, 2) kvôli láske, ktorú rozširuje, 3) kvôli príkladu, ktorý dáva.

Pokoj: dialóg je trpezlivý, jemný, nežný.

Dôvera: dialóg predpokladá vzájomné zblíženie a priateľstvo vďaka vzájomnému príľnutiu k Dobru, ktoré vylučuje každý egoistický a násilný záujem.

Pedagogická miernosť: v dialógu sa vyhodnocujú psychologické a morálne okolnosti na rozpoznanie citlivosti druhého (dieťaťa, kolegu, rodiča, iných) a na rozumné usporiadanie výchovných foriem zameraných na dosiahnutie cieľa výchovy.

4.3 Východiská výchovy a vzdelávania vlastného zamerania

Ľudovít Pokojný, zakladateľ Materskej školy bl. Zdenky Schelingovej, opísal akým smerom sa má uberať výchovný projekt tejto MŠ. Text prinášame v plnom znení.

Výchovný projekt: Univerzálne bratstvo ako paradigma novej kultúry a nového myslenia budúcnosti

Pedagogika spoločenstva v Materskej škole bl. Zdenky Schelingovej

Hlavný cieľ projektu:	Univerzálne bratstvo = „ <i>aby všetci boli jedno...</i> “ (Jn 17,21)
Čiastkové ciele projektu:	Inklúzia, solidarita, bratstvo
Účel projektu:	Integrálny rozvoj osobnosti človeka = „ <i>...aby mali život a mali ho v hojnosti</i> “ (Jn 10,10b)
Poslanie projektu:	Ozdravenie ľudskej spoločnosti
Stratégia projektu:	Vzdelávacie, duchovné, kultúrne a športové aktivity
Hlavný nástroj projektu:	Umenie milovať so Zlatým pravidlom všetkých náboženstiev: „ <i>Rob druhým, čo by si chcel, aby oni robili tebe</i> “
Predpoklady projektu:	spoluúčasť, spolupodielanie sa, hlboká ľudskosť členov personálu; horlivosť, odvaha, dynamická tvorivosť; všímať si a chápať nové požiadavky a potreby dnešného človeka;
Názov ŠkVP:	Cesta slnečného lúča

Ak sa pozrieme na realitu dnešného sveta, je ľahké vycítiť nedôveru a strach: stretávame desivý fundamentalizmus, vojny, boj o moc a vplyv na národnej i medzinárodnej úrovni, nadradenosť silných nad slabými, extrémnu chudobu, odopreté detstvo, pohrdanie starobou. Všetci si môžu všimnúť, ako hospodárska a sociálna nerovnováha, nedostatok pracovných miest, vyhlíadok do budúcnosti a nedostatok zmyslu života vytvárajú roztrpčenie, odpor, strach a neznášanlivosť rôznosti a cudzieho.

Je na mieste otázka: v akej spoločnosti chceme žiť? Kto cíti zodpovednosť za budúcnosť, je spontánne vedený k úvahe o *inklúzii, solidarite a bratstve*, ktoré sa javia ako odpoveď na problémy dnešnej spoločnosti a ktoré vidím ako základné piliere *projektu výchovy budúcnosti*.

Existujú tri jazyky: jazyk hlavy, jazyk srdca, jazyk rúk. Edukácia sa musí pohybovať po týchto troch cestách. Učiť myslieť, pomáhať cítiť dobrým spôsobom a sprevádzať v konaní, čiže vychovávať tak, aby tieto tri jazyky boli v súlade; aby dieťa, chlapec či dievča, myslel to, čo cíti a čo robí, aby cítil to, čo si myslí a robí, aby robil to, čo si myslí a cíti. Takto sa edukácia stáva inkluzívnou, pretože každý má v nej svoje miesto, a je naplno ľudská.

Keď ale škola nie je schopná spoločne učiť koncepty, hodnoty a zvyky, stáva sa selektívnou a vylučujúcou; je určená len pre zopár ľudí alebo skupín. V takom prípade sa edukačný proces -

ako sa to stalo v posledných 20-30 rokoch - roztriešti a už viac nezjednocuje. A „my dnes potrebujeme jednotu, potrebujeme výchovný projekt jednoty.“⁵

Z tohto dôvodu, ak chce byť pedagogický pokrok nápomocný pre spoločnosť budúcnosti, musí odzrkadľovať osobné právo na edukáciu, v ktorom sú spomenuté tri prvky (inklúzia, solidarita, bratstvo) hlavnými opornými bodmi v národnej i medzinárodnej politike výchovy a vzdelávania. V tomto smere hovorí *Všeobecná deklarácia ľudských práv*: „Všetci ľudia sa rodia slobodní a rovní v dôstojnosti a právach. Sú obdarení rozumom a svedomím a majú konať v duchu bratstva.“⁶ Taktiež správa UNESCO s názvom *Premysliet edukáciu. Smerom k celosvetovému spoločnému dobru?*⁷, ktorá poznačí edukáciu v najbližších rokoch, zdôrazňuje inklúziu ako jeden z hlavných pojmov humanistickej edukácie. V tejto správe sa uvádza, že „humanistické hodnoty, na ktorých má byť postavená edukácia, sú: úcta k životu a ľudskej dôstojnosti, rovnosť práv, sociálna spravodlivosť, uznanie sociálnej a kultúrnej rozmanitosti, zmysel ľudskej solidarity a spolu-zdieľaná zodpovednosť za spoločnú budúcnosť. To sú základy našej spoločnej ľudskosti.“⁸

Výchovné princípy Ježiša Krista nielen naplno odzrkadľujú závery týchto dokumentov, ale pomáhajú pedagógom učiť a viesť deti a mladých ľudí v *celej realite* ľudských hodnôt, z ktorých jednou je aj transcendentnosť/nadprirodzenosť. Odtiaľ *integrálna výchova detí*.

V súčasnej dobe aj v tradične kresťanských krajinách je edukácia poznačená novopozitivismom, v ktorom chýba transcendencia, a to je dnes vôbec najväčšia kríza v edukačnom procese. Inkluzívna, solidárna a bratská spoločnosť, ako jediná naplno humánna a človeku prospešná, vyžaduje pripraviť myseľ i srdcia ľudí pre transcendentnosť.

Materská škola bl. Zdenky Schelingovej v Bratislave - Záhorskej Bystrici má za cieľ konštruktívne realizovať tento projekt výchovy budúcnosti cez vlastný Školský vzdelávací program *Cesta snežného líča*, vychádzajúci z *Pedagogiky spoločenstva Chiary Lubichovej*. Jeho počiatočným impulzom výchovy je objav Boha, ktorý je - ako Láska - Otcom všetkých ľudí a princíp jednoty celého ľudského spoločenstva. Vďaka tomuto princípu je skutočný problém dnešnej výchovy, t.z. *stretnutie osôb a kultúr* vyriešený z vnútra osobnosti každého jednotlivca, ktorý je vedený objaviť vlastné dary, rozvinúť vlastnú kreativitu a následne ju vložiť do realizácie spoločného projektu napredovania celej skupiny.

Túto úlohu sa snažia naplniť tak členovia personálu ako aj vychovávané deti a ich rodiny.

4.4 Projekt novej kultúry

Výchova zameraná na *univerzálne bratstvo* je ako projekt skutočnou novinkou. Je to projekt novej kultúry založený na novom type sociálneho spolužitia.

Vyžaduje si to antropologické dozrievanie schopné naznačiť nové pedagogické obsahy, iné reagovanie na každý typ vedomostí a poznania, vymedzenie skutočne vhodnej metodológie na formovanie nových generácií, ktoré sú povolané budovať nové historické obdobie a v ňom aj žiť. Dôležité je začať od najmenších, aby sa ľudstvo pomaličky obohatilo o pojmy ako solidarita, rovnosť, inakosť, vzájomná závislosť, sloboda, pokoj a historickosť. A to všetko naplnené antropologickým obsahom, kde v centre je ľudská osoba nielen ako samostatný

⁵ Porov. FRANTIŠEK, Príhovor na Svetovom kongrese o výchove v dnešnej dobe, Vatikán, 21.11.2015.

⁶ OSN, *Všeobecná deklarácia ľudských práv*, článok 1, Rezolúcia 217 (III), 10.12.1948.

⁷ UNESCO 2015. Vyjadruje sa v rovnakej línii ako správy Faure z roku 1972 (Paríž) a Delors z roku 1996 (Paríž).

⁸ Tamtiež, Zhrnutie.

individuálny a tvorivý subjekt, ale ako *osoba v plnosti*, teda schopná vytvoriť plnohodnotné vzťahy mimo a vďaka každej odlišnosti. Preto hodnoty, z ktorých sa rodí pravý humanizmus, sú: osoba, ťažkosť a vzájomnosť.

Osoba ako dar

Je známe, že základnou potrebou ľudskej osoby je byť uznaná vo svojej identite ako jedinečná a neopakovateľná, aby nebola považovaná za číslo alebo predmet. V myslení Chiary Lubichovej je prvou hodnotou „človek ako dar lásky Boha, ktorý tvorí kultúru a hodnoty". Toto vedomie dáva osobe psychologickú istotu, na ktorej stojí zmysel života a dáva silu vychádzať zo seba, žiť, milovať a vytvárať sociálne spoločenstvo. Vďaka tomuto sa črtá cesta psycho-pedagogického vývoja k plnej humánnosti: psychológia a pedagogika otvorená transcendentnu: „My sme (existujeme), ak sme láskou. Ak napríklad mám kvet a darujem ho, samozrejme sa ho zrieknem a v tomto zrieknutí strácam niečo zo seba; ale práve preto, že darujem ten kvet, rastie vo mne láska (teda som)."

Byť darom pre druhých znamená:

Vychovávať k pokoju - pokoj sa má stať štýlom života. Pokoj je hľadaný vo vnútri rozvíjajúc psychomotoriku a pozitívne emócie, aby dieťa malo istotu a cítilo sa pochopené. Pokoj s ostatnými sa rozvíja v zmiešanej triede tutoriálnym systémom Rózy Agazziovej, v ktorom „veľký pomáha malému" a pro-sociálnymi aktivitami v škôlke i mimo nej. Pokoj s prírodou sa buduje pomocou rôznych ekologických aktivít. Na školskom dvore je zeleninová záhrada, kde má každá trieda svoj záhon. Tam deti majú možnosť siať, sadiť, zbierať ovocie...

Vychovávať k prijímaniu (sociálnemu, etickému a občianskemu) - vedieť prijímať neznamena iba vlastniť miesto, kde prijímam, ale znamená aj byť týmto miestom, čo vyžaduje vlastnú solídnu interioritu. Preto v základoch kvalitných vzťahov je autentickosť, úprimnosť, empatia, umenie počúvať. To napomáha kultúre vzájomnosti, spravodlivosti, demokracie a dôstojnosti, čo je predpokladom budovania jednoty v pluralite.

Vychovávať ku komunikovaniu (dávaniu) - ide o perspektívu univerzálneho bratstva, kde je možné navzájom sa obohatiť svojimi fyzickými, duševnými i duchovnými dobrami. Rodina, farnosť, škola a všetky výchovné inštitúcie sú dôležité centrá sociálnej komunikácie, kde sa prekonáva riziko možného uzavretia sa. V tomto pohľade je základnou a nevyhnutnou hodnotou láska, ktorá inšpiruje v hľadaní, ako viesť ľudí do lepších podmienok života, aby sa zúčastňovali veľkých rozhodnutí, ku ktorým budú povolávaní.

5 Dĺžka dochádzky a formy výchovy a vzdelávania

Predprimárne vzdelávanie sa uskutočňuje v MŠ bl. Zdenky Schelingovej formou celodenného niekoľkoročného predškolského vzdelávania.

V záujme rodičov je poskytovaný:

- poldenný pobyt a adaptačný pobyt,
- vzdelávanie posledný rok pred plnením povinnej školskej dochádzky.

V MŠ je zabezpečená celodenná prevádzka a starostlivosť o deti vo veku od 2,5 do 6 rokov a o tie, ktoré majú odloženú školskú dochádzku.

6 Učebné osnovy

Učebné osnovy ŠkVP Cesta slnečného lúča plnia programovú funkciu, určujú rozsah výchovy a vzdelávania. Môžu sa dopĺňať v priebehu roka a to po spoločnom dohodnutí pedagogických zamestnancov na zasadnutí metodického združenia. Sú vypracované tak, aby učiteľky neobmedzovali, ale ponechávali im voľnosť v zohľadňovaní výchovno-vzdelávacích skúseností detí. Pri výbere učiteľka zohľadňuje vývinovú úroveň detí, vychádza z poznania, čo deti už o téme vedia a čo ich nové chce naučiť, vychádza zo zóny aktuálneho vývinu do zóny najbližšieho vývinu. Ďalším kritériom pri výbere témy je ich záväzný a odporúčajúci charakter.

Záväzný charakter	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Na jednotlivý mesiac sa plánuje z obsahových celkov určených na konkrétny mesiac v roku. ▪ Pri plánovaní výchovno-vzdelávacej činnosti je potrebné zapracovať aj podtému vychádzajúcu z profilácie MŠ. ▪ Počas celého roka sa môžu dopĺňať témy podľa vhodnosti a aktuálnosti situácie (MDŽ, MDD, spolupráca, ...)
Odporúčajúci charakter	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pri plánovaní výchovno-vzdelávacej činnosti je možnosť voľného výberu z jednotlivých podtém obsahových celkov, (nemusia súbežne vo všetkých triedach učiteľky vychádzať z jednej podtémy, napr.: Modrá trieda – September/Exteriér MŠ/Dvor a park, Žltá trieda – September/Interiér MŠ/Ostatné priestory MŠ, Zelená trieda – September/Interiér MŠ/Profesie v MŠ).

Všeobecnými učebnými osnovami sú vzdelávacie štandardy jednotlivých vzdelávacích oblastí Štátneho vzdelávacieho programu⁹, ktoré sa budú realizovať v jednotlivých témach obsahových celkov. Nie sú zapracované do obsahových celkov, lebo každý pedagogický zamestnanec má k dispozícii dokument ŠVP a ŠkVP Cesta slnečného lúča.

V čase letných prázdnin sa výchovno-vzdelávacia činnosť plánuje a realizuje formou voľných hier a hrových činností.

Nasledujúce výkonové štandardy sa dosahujú priebežne počas celej dochádzky dieťaťa do materskej školy v denných aktivitách.

Vzdelávacia oblasť Jazyk a komunikácia

- Aktívne a spontánne nadväzuje rečový kontakt s inými osobami – deťmi i dospelými.
- Pozná a dodržiava základné pravidlá vedenia dialógu.
- Rozumie spisovnej podobe jazyka.

Vzdelávacia oblasť Človek a príroda

- Rozpráva o prírodných reáliách známeho okolia.

⁹ Štátny vzdelávací program pre predprimárne vzdelávanie v materských školách, © Štátny pedagogický ústav, 2016.

Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť

- Plynule rozpráva o svojich záľubách aj povinnostiach.
- Sústreď sa na činnosť na základe zapojenia vôľových vlastností.
- Dokončuje individuálnu alebo skupinovú činnosť.

Vzdelávacia oblasť Umenie a kultúra – hudobná a výtvarná výchova

- Vystrihuje časti obrázkov.
- Spája časti obrázkov lepením.
- Výtvarne vyjadruje svoje predstavy o svete.
- Opíše obsah kresby.

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb

- Má osvojené základné hygienické návyky (použitie toalety a toaletného papiera, umývanie rúk po použití toalety, umývanie rúk pred jedlom a po zašpinení sa atď.).
- Ovláda základné sebaobslužné činnosti.
- Aktívne sa zúčastňuje na príprave stolovania (desiata, obed, olovrant), používa príbor a dodržiava čistotu pri stolovaní.
- Udržiava poriadok vo svojom okolí.
- Dodržiava pravidlá v pohybových hrách.

6.1 Charakteristika obsahových celkov

Obsahové celky sú rozpracované v desiatich mesiacoch. Sú tvorené hlavnými témami a tie sú rozšírené o podtémy. Pri výbere témy učiteľka zohľadňuje vývinovú úroveň detí, vychádza z poznania, čo deti už o téme vedia a čo ich nové chce naučiť, vychádza zo zóny aktuálneho vývinu do zóny najbližšieho vývinu.

Jednotlivé témy a podtémy obsahových celkov vychádzajú z bežného života dieťaťa, preto sú mu blízke, sú zmysluplné a napomáhajú k všestrannému rozvoju osobnosti dieťaťa.

Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti

Hlavnou organizačnou formou a stratégiou v predprimárnom vzdelávaní je hra, preto učiteľka pri realizácii podtém vo výchovno-vzdelávacích činnostiach vychádza z hry a zo zážitkového učenia, kde sa dieťa stáva aktívne učiacim sa subjektom.

Učebné zdroje

Učebnými zdrojmi pre výchovno-vzdelávaciu činnosť je detská literatúra, encyklopédie, detské časopisy, učebnice, odborná literatúra, odborné časopisy, materiálno-technické a didaktické prostriedky.

Metódy a prostriedky hodnotenia

Pre hodnotenie výchovno-vzdelávacej činnosti a dosiahnutia cieľov bude učiteľka používať diagnostické metódy:

metóda kladených otázok,
metóda grafického vyjadrenia,
metóda kreativity a metodického vyjadrenia,
metóda rozhovor,
metóda odkaz rodičom,
metóda prezentácie prác detí,
portfólio.

6.1.1 Charakteristika obsahového celku Život v MŠ

Obsahový celok (ďalej len celok) je situovaný na začiatok školského roka, do mesiaca september. Skladá sa z ôsmich podtém – Moja trieda, Ostatné priestory MŠ, Profesie v MŠ, Kamaráti v MŠ, Okolité budovy MŠ, Dvor a park, Patrónky MŠ a Kocka lásky. Všetky podtémy vzájomne súvisia a dopĺňajú sa. Majú za cieľ uľahčiť adaptáciu a začlenenie detí do kolektívu. Deti sa oboznámia s priestormi materskej školy (ďalej len školy) s Kockou lásky ako aj s Umením milovať Ježišovou láskou. Ďalej sa oboznámia s hrovými centrami, hračkami, predmetmi dennej potreby, s celým personálom školy, s okolím a s patrónkami školy – blahoslavenou sestrou Zdenkou Schelingovou a Chiarou Lubichovou.

Hry a vzdelávacie aktivity sú zamerané na podporu naplnenia sociálneho kontaktu v duchu porozumenia, znášanlivosti, priateľstva a na vytváranie pozitívnych, kvalitnejších sociálnych vzťahov s rovesníkmi aj s dospelými.

Hlavnými protagonistami sú dve postavičky klaunov, starší sa volá Dibi a mladší Gibi, ktoré pozývajú deti k poznávaniu okolitého sveta, k vytvoreniu spoločenstva pod heslom: „*Priatelía sú vždy spolu*“ a k prežívaniu radosti zo spoločného spoznávania našej školy.

6.1.2 Charakteristika obsahového celku Rastlinstvo a plody zeme

Obsahový celok, ďalej len celok, je situovaný do mesiaca október. Tvorí ho osem podtém – Úroda v záhrade a na poli - Ovocie, Zelenina, Úžitkové rastliny, Poďakovanie za úrodu - Zdravé stravovanie, Rastlinstvo, Plody z prírody, Pracovné náradie a stroje. Podtémy sa navzájom prelínajú a súvisia. Majú za cieľ počiatočný rozvoj prírodovednej gramotnosti. Obsah cielených výchovno-vzdelávacích aktivít (ďalej len aktivít) je zameraný na pozorovanie zmien v prírode: príchod jesene, vnímanie čara jesene, bohatej farebnej rôznorodosti, zber prírodnín a ich využitie v bežnom živote ako aj v rôznych výtvarných a pracovných technikách. Obsah aktivít je zameraný tiež na rozvoj elementárnych poznatkov o živej prírode - rastlinstve, o dôležitosti a význame zdravého stravovania a v neposlednom rade zameriava pozornosť na vytváranie základov zodpovedného vzťahu človeka životnému prostrediu cez humánny, morálny a duchovný vzťah k tvorbe a ochrane životného prostredia. Úlohou učiteľky je viesť deti k vyjadrovaniu aktuálnych predstáv o prírodných zmenách v jeseni, o prácach v záhrade a na poli. Učiteľka volí také podnety, aby deti v čo najväčšej miere získavali skúsenosť s reálnymi predmetmi, javmi a situáciami.

Gibi a Dibi upriamujú pozornosť detí na postoj vďačnosti voči Tvorcovi všetkých darov – voči Bohu. V priestoroch školy si deti vytvoria kútik Ďakovanie za úrodu, spojený s výstavou úrody – z ovocia, zo zeleniny a z lesných prírodnín (šišky, šípky a pod.)

Zaradením besied s lesníkmi, poľovníkmi, františkánmi a návštevou ovocinára si deti prehĺbia svoje vedomosti a rozvinú svoj aktívny záujem o ochranu živej prírody.

6.1.3 Charakteristika obsahového celku Ľudia okolo nás

Obsahový celok (ďalej len celok) je situovaný do mesiaca november. Obsahuje päť podtém – Rodina – Ježišova rodina, Božia rodina – Ľudia z blízkeho okolia a Ľudia zo širšieho okolia. Podtémy medzi sebou úzko súvisia. Majú za cieľ poukázať na základnú bunku spoločnosti, ktorou je rodina - blízka i vzdialená, ktorá má svoj pôvod v Stvoriteľovi. Celok je zameraný na objavovanie a skvalitňovanie predstáv o domove, o rodine, o Ježišovej rodine a o Božej rodine - Cirkvi. Obsah aktivít je zameraný na rozvíjanie úcty a lásky k sebe a k druhým – na budovanie postoja vzájomnej pomoci, obdarovania sa, odpustenia, umenia počúvať a na formáciu socializačných vlastností potrebných na spolužitie a komunikáciu s inými. Deti

v hrách preberajú na seba úlohy a roly členov rodiny, oboznamujú sa s rôznymi profesiami a povolaniami. Zaradením besied a návštev s ľuďmi žijúcimi v meste, vo farnosti si deti prehlbujú postoj dávania i prijímania, smerujú k ideálu univerzálneho bratstva.

6.1.4 Charakteristika obsahového celku Viera a život, Vianoce doma a v MŠ

Obsahový celok (ďalej len celok) je situovaný do mesiaca december. Skladá sa zo šiestich podtém: Vonkajšia príprava na Vianoce – Advent, Vnútoraná príprava na Vianoce – Advent, Oslava Vianoc, Kresťanské symboly Vianoc, Veľkosť daru, Príbeh narodenia Ježiša Krista. Podtémy vzájomne súvisia a majú za cieľ poukázať na hodnotu a na zmysel Adventu a Vianoc. Celok je zameraný na aktívne prežívanie liturgického obdobia Adventu ako duchovnej prípravy na Vianoce. Svoju pozornosť zameriava aj na životy tých, ktorí sa stali svätými a podporuje túžbu nasledovať ich príklad v konaní dobra. Svätí ako biskup Mikuláš, Lucia, Barbora či bl. sestra Zdenka sa deťom stávajú inšpiráciou ku každodennému konaniu dobra v snahe stať sa svätým.

Gibi a Dibi pomáhajú deťom objavovať všetko, čo ich obklopuje a je pre nich darom od Boha. Za tieto dary môžu ďakovať ako deti Ježiša a Márie podľa vzoru svätých. Učia sa vnímať Božiu ochranu a Jeho všadeprítomnosť, chápať Nebo ako miesto a spoločenstvo lásky, kde sú Boh, anjeli, Panna Mária, svätí a ich blízki zosnulí.

6.1.5 Charakteristika obsahového celku Predmety okolo nás

Obsahový celok (ďalej len celok) je situovaný do mesiaca január. Obsahuje osem podtém – Predmety denného používania, Výroba predmetov a materiálov, Skúmanie vlastností predmetov, Vzťah k predmetom a narábanie s nimi, Triedenie a spracovanie odpadu, Predmety a látky ohrozujúce zdravie, Hudobné nástroje, Náboženské predmety a symboly. Podtémy úzko so sebou súvisia. Majú za cieľ rozvíjať elementárne technické myslenie. Dieťa spoznáva vlastnosti materiálov a učí sa využívať to, čo o materiáloch vie. Aktivity sú zamerané na pozorovanie, triedenie a skúmanie vlastností predmetov, hľadanie rôznych riešení pokusom a omylom, tvorivé prístupy k využívaniu dostupných materiálov a nástrojov, na oboznamovanie sa s recykláciou odpadu. Vedú deti k zaujímaniu rešpektujúcemu postoju voči sebe a prírode, k opatrnosti voči látkam ohrozujúcim zdravie a k zodpovednému postoju voči predmetom.

6.1.6 Charakteristika obsahového celku Neživá príroda

Obsahový celok (ďalej len celok) je situovaný do mesiaca február. Tvorí ho sedem podtém – Pôda, Horniny a nerasty, Vesmír, Počasie a prírodné javy, Vzduch, Voda a Stvorenie sveta. Podtémy úzko so sebou súvisia. Majú za cieľ poukázať na pôvod bohatstva neživej prírody a rozvíjať prírodovednú gramotnosť. Aktivity sú zamerané na skúmanie, bádanie a objavovanie prírodných reálií, pričom učiteľka je pre deti vzorom zvedavej a bádateľskej osoby, ktorá kladie otázky a hľadá odpovede.

Gibi a Dibi pomáhajú deťom objavovať všetko, čo ich obklopuje a je pre nich darom od Boha Stvoriteľa, za ktorý môžu ďakovať a prijímať ho zo zodpovednosťou a láskou.

6.1.7 Charakteristika obsahového celku Živá príroda

Obsahový celok (ďalej len celok) je situovaný do mesiaca marec. Jeho obsahom sú podtémy – Rozdiely medzi živou a neživou prírodou, Jarné prejavy života, Živočíchy žijúce v rôznych prostrediach – Pôst a Veľká Noc. Podtémy úzko so sebou súvisia. Majú za cieľ rozvíjať

prírodovednú gramotnosť cez poznávanie živej prírody a sociálnu gramotnosť cez postoje obety, odpustenia, vzájomnej pomoci a lásky. Aktivity sú zamerané na skúmanie, bádanie a objavovanie, pričom učiteľka je pre deti vzorom zvedavej a bádateľskej osoby, ktorá kladie otázky a hľadá odpovede.

Gibi a Dibi pomáhajú deťom objavovať Božiu milosrdnú lásku a veľkosť odpustenia a obety. Vytvorením jarnej záhrady na farskom dvore sa deti obohatia o nové skúsenosti z oblasti praktických zručností.

6.1.8 Charakteristika obsahového celku Človek a príroda, človek a svet

Obsahový celok (ďalej len celok) je situovaný do mesiaca apríl. Obsahuje šesť podtém – Ľudské telo, Kultúra, Ochrana životného prostredia, Práca, Spoločenstvo, Veľká Noc. Podtémy úzko so sebou súvisia. Majú za cieľ rozvíjať prírodovednú gramotnosť, náboženskú gramotnosť - formovať u dieťaťa vzťah k prírode, ku kultúre a umeniu, a podporovať v dieťati úlohu zodpovedného člena a tvorcu komunity, spoločenstva v atmosfére vzájomnej lásky a dôvery s ostatnými podľa Ježiša Krista. Aktivity sú zamerané na objavovanie krás v umení, na výtvarné, hudobné a dramatické vyjadrovanie sa, na rozvoj obrazotvornosti a fantázie, na zodpovedný prístup k svojmu zdraviu a ochrane prírody, na oboznamovanie sa s rôznymi profesiami, na odhaľovanie svojich talentov.

Gibi a Dibi sprevádzajú deti pri budovaní jednoty a bratstva v atmosfére solidarity, odpustenia, prijatia a lásky podľa príkladu Ježiša Krista. Pomáhajú upriamiť pozornosť na veľkosť sviatku Veľkej noci a pochopiť jej hlboký význam.

6.1.9 Charakteristika obsahového celku Slovensko

Obsahový celok (ďalej len celok) je situovaný do mesiaca máj. Obsah tvorí osem podtém – Štátne symboly, Bohatstvo slovenskej kultúry, Historické a geografické zaujímavosti, Mesto a dedina – Doprava, Cestovanie a dovolenky, Osobnosti z náboženského života, Mária - patrónka Slovenska. Podtémy úzko so sebou súvisia. Majú za cieľ oboznámenie sa s blízkym a vzdialenejším prostredím na základe významných geografických a historických prvkov najmä prostredníctvom pozorovania a zdieľaní zážitkov a skúseností detí. Zameriavajú pozornosť aj na poznávanie a orientovanie sa v okolí prostredníctvom dominant obce, mesta, v ktorom deti žijú, oboznámenie sa s hlavným mestom Slovenskej republiky. V rámci celku deti spoznávajú dopravné pravidlá, ktoré sú im potrebné v role cyklistu či kolobežkára a chodcu.

Gibi a Dibi pomáhajú deťom objavovať osobnosti z náboženského života a rozvíjajú úctu detí k Panne Márii, patrónke Slovenska.

Zaradenie spoznávaného výletu do ďalekého okolia MŠ obohatí deti o nové skúsenosti z geografickej a historickej oblasti.

6.1.10 Charakteristika obsahového celku Svet

Obsahový celok je situovaný do mesiaca jún. Skladá sa zo siedmich podtém – Cestovanie a dovolenky, Kontinenty, Iné kultúry a jazyky, Všetci sme bratia a sestry, Lásky Ježišovho srdca, Lásky Máriinho srdca, Osobnosti z náboženského života. Podtémy úzko so sebou súvisia. Majú za cieľ oboznámenie sa so vzdialenejším prostredím na základe zdieľaní zážitkov a skúseností detí. Zameriavajú pozornosť na poznávanie iných kultúr, jazykov a tradícií, na oboznámenie sa s osobnosťami náboženského života, s danými liturgickými sviatkami.

Zaradením priateľských návštev k iným materským školám napomôže formácii detí k univerzálnemu bratstvu.

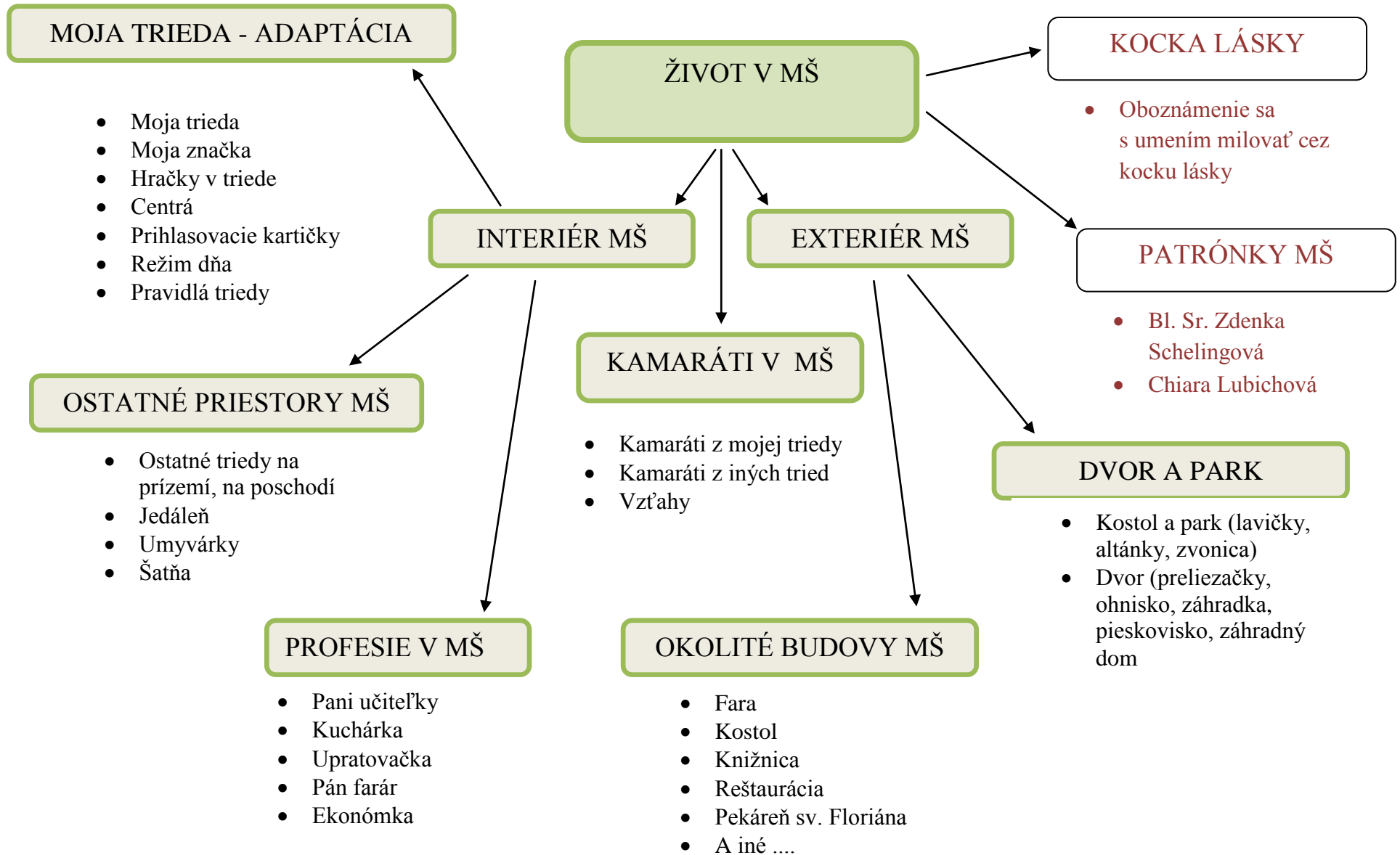
6.1.11 Charakteristika obsahového celku Sviatky a oslavy

Obsahový celok je prepojením všetkých desiatich mesiacov. Tvorí ho päť podtém – Oslavy a sviatky v MŠ, Štátne sviatky, Liturgický rok, Život v Cirkvi, Mesto a iné organizácie. Majú za cieľ motivovať deti k aktívnemu zapojeniu sa do osláv a sviatkov, viesť k spolupráci a participácii na spoločnom živote s mestom, farnosťou a Cirkvou.

6.2 Obsahové celky

SEPTEMER

PROFILÁCIA MŠ:

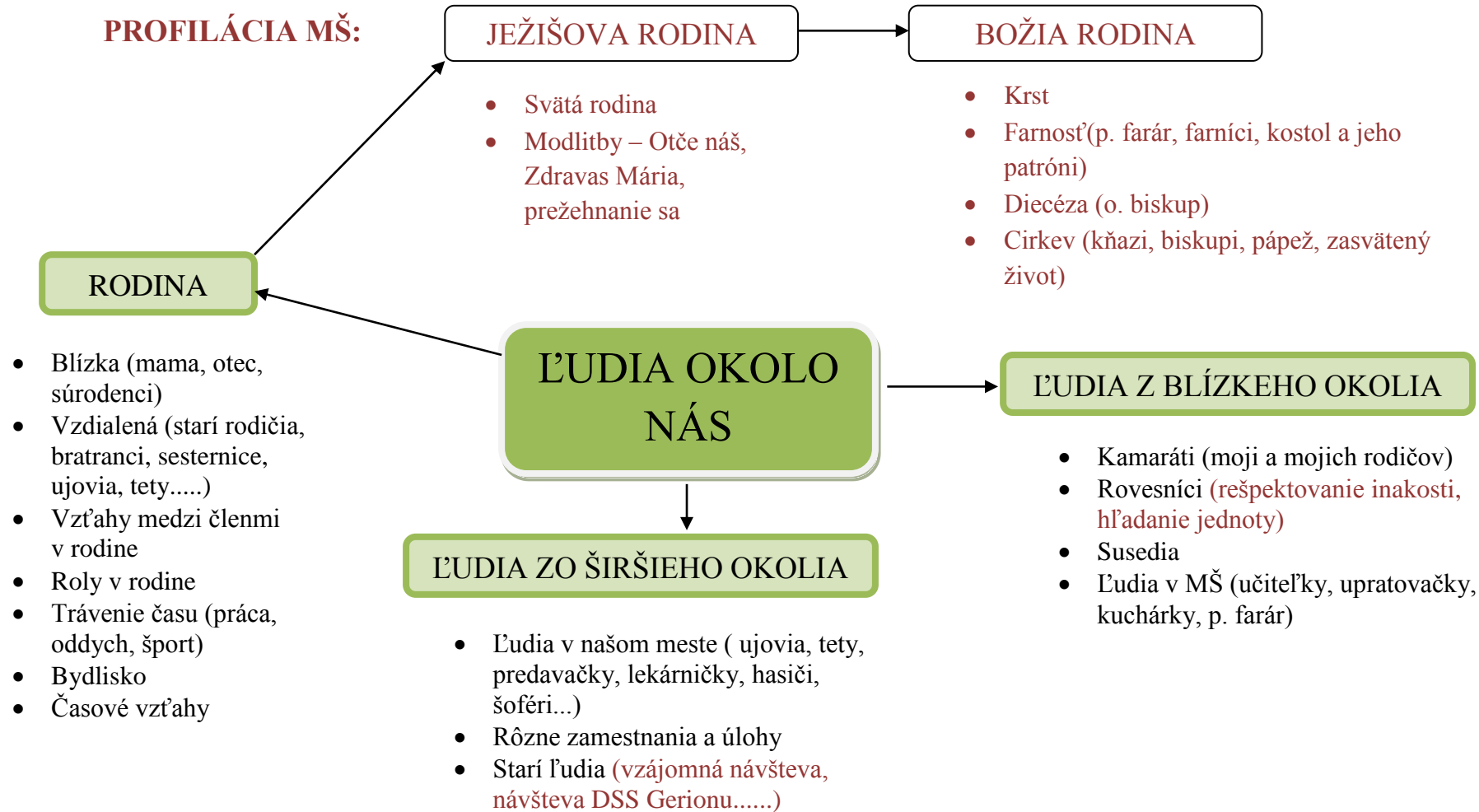

OKTÓBER

PROFILÁCIA MŠ:

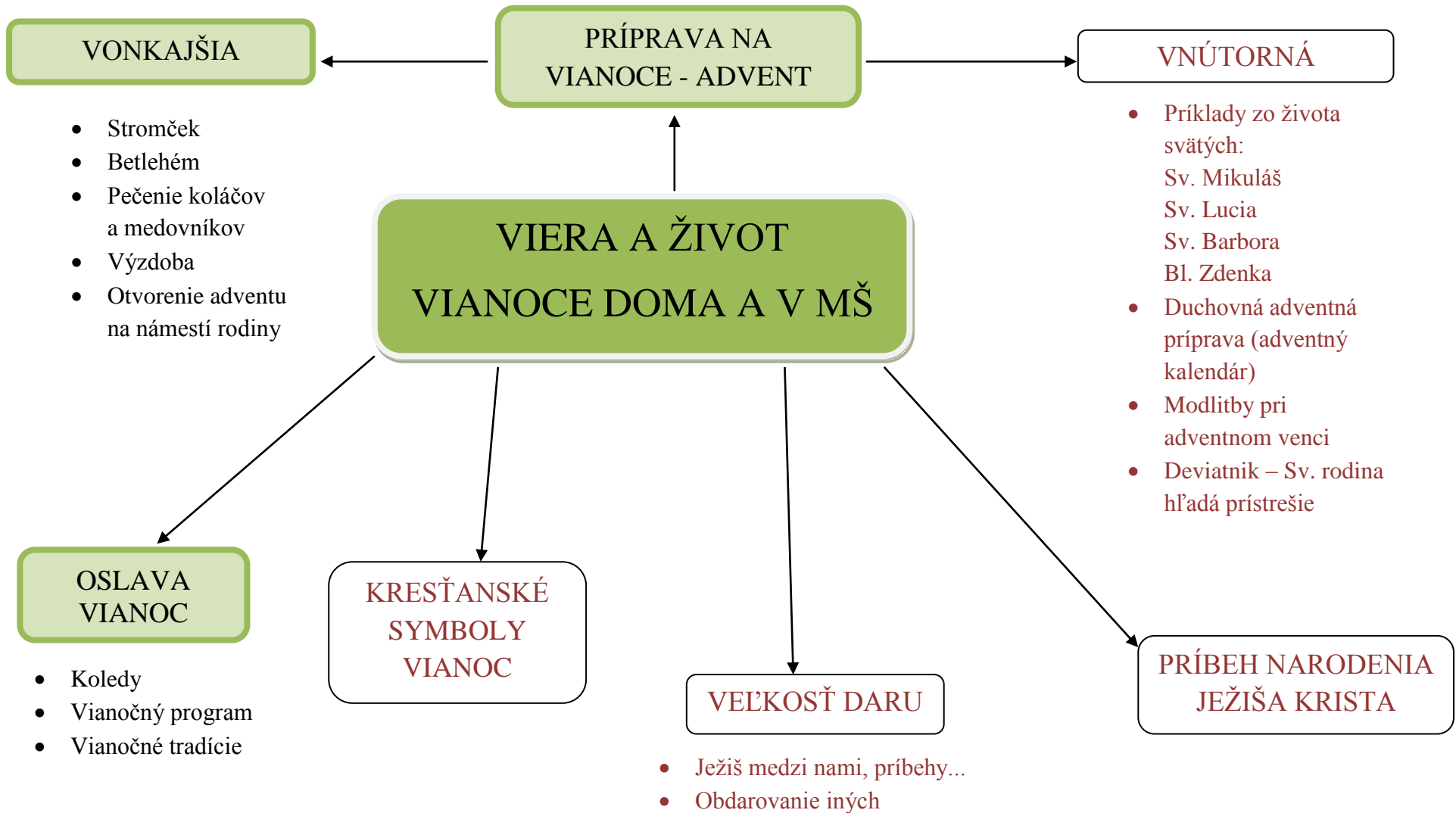
NOVEMBER

*VZŤAHY, EMÓCIE, PRAVIDLÁ SPRÁVANIA SA (pozdrav, zdvorilostné formuly, komunikačné pravidlo „vykanie, tykanie“, prosociálne vlastnosti), ĽUDSKÉ PRÁVA, **UMENIE MILOVAŤ (kocka lásky)** a **OSOBA AKO DAR** by mali byť obsiahnuté v uvedených podtémach, mali by sa vzájomne prelínať.

DECEMBER

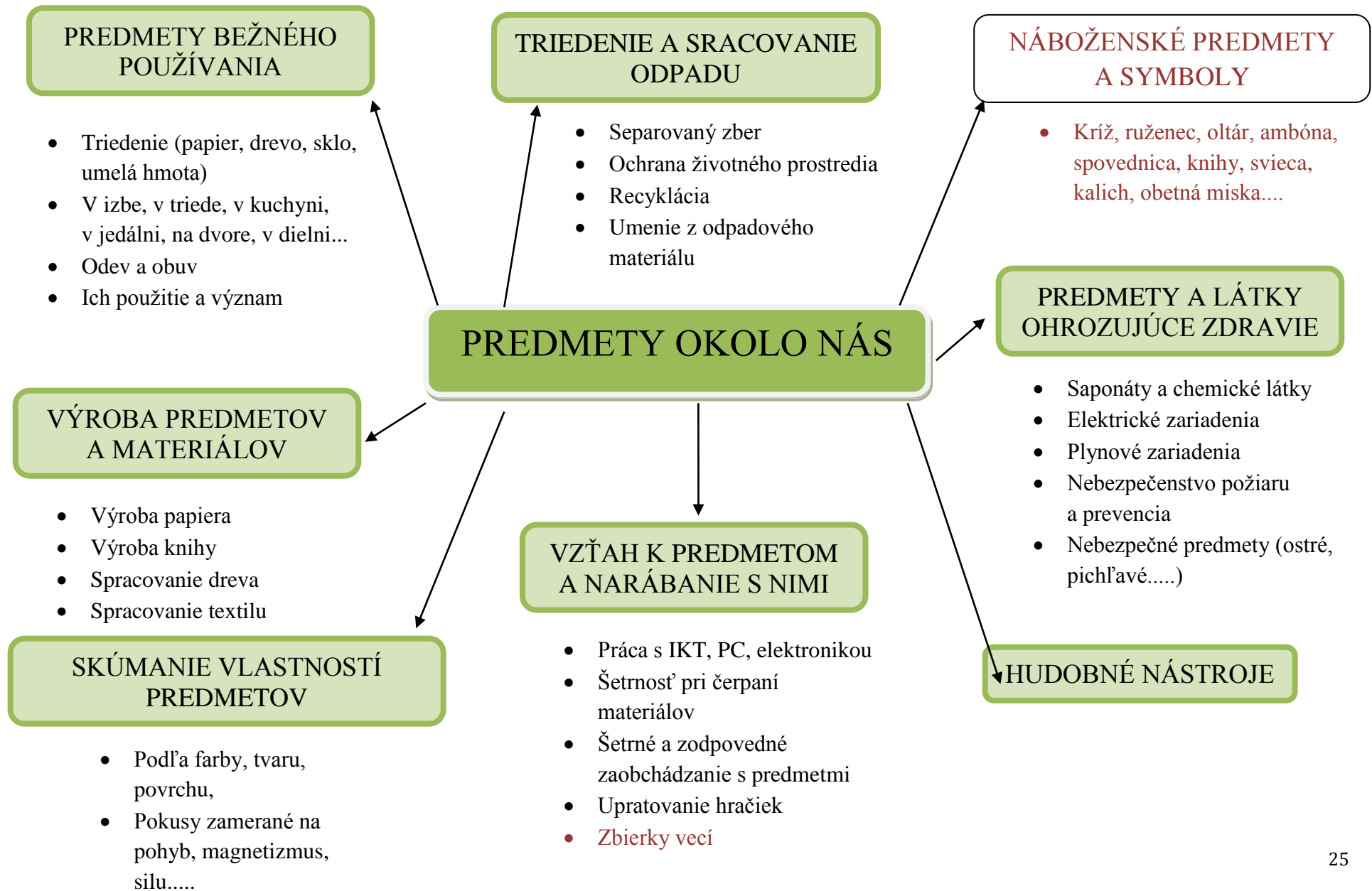
PROFILÁCIA MŠ:

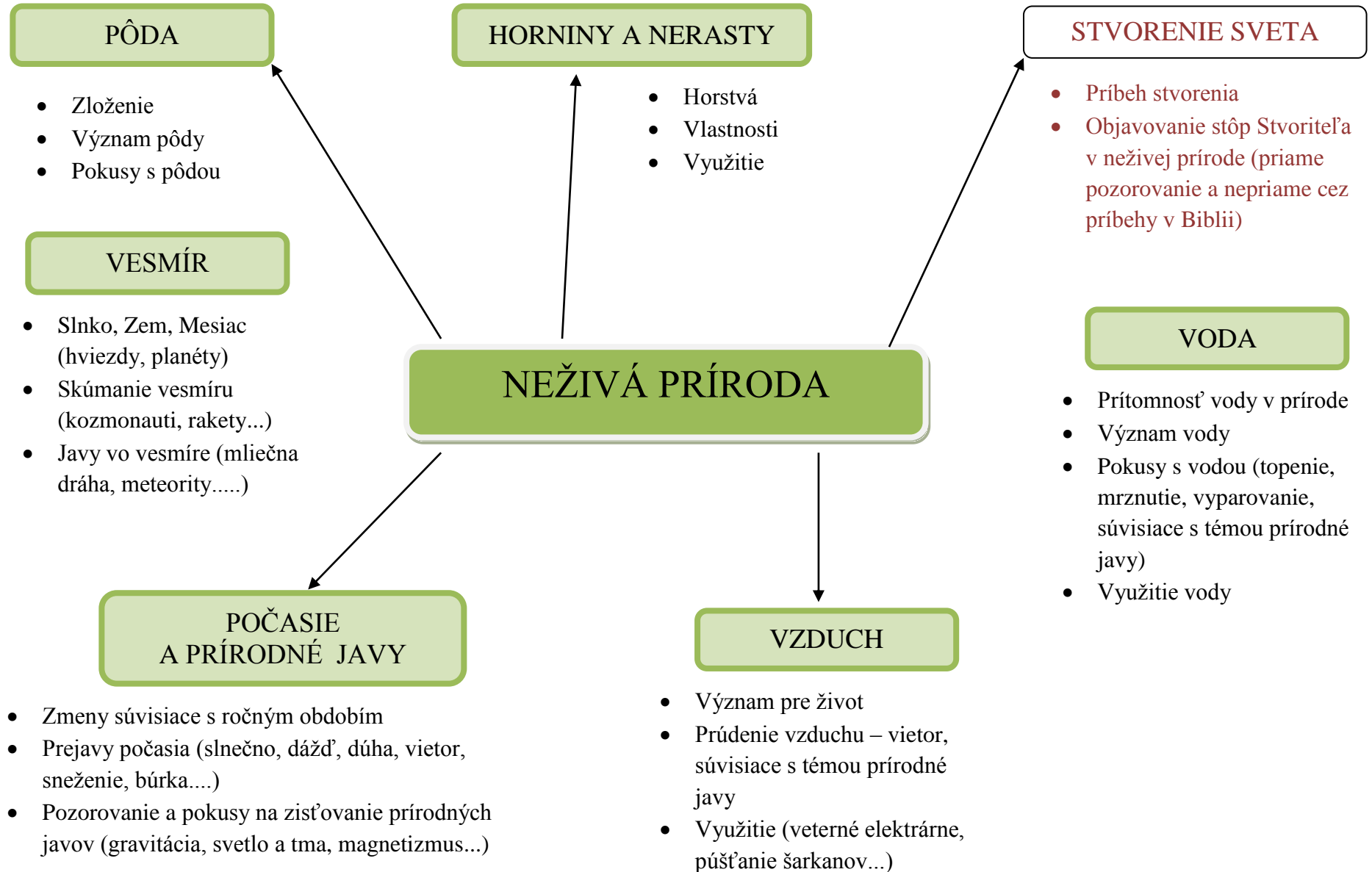
JANUÁR

PROFILÁCIA MŠ:

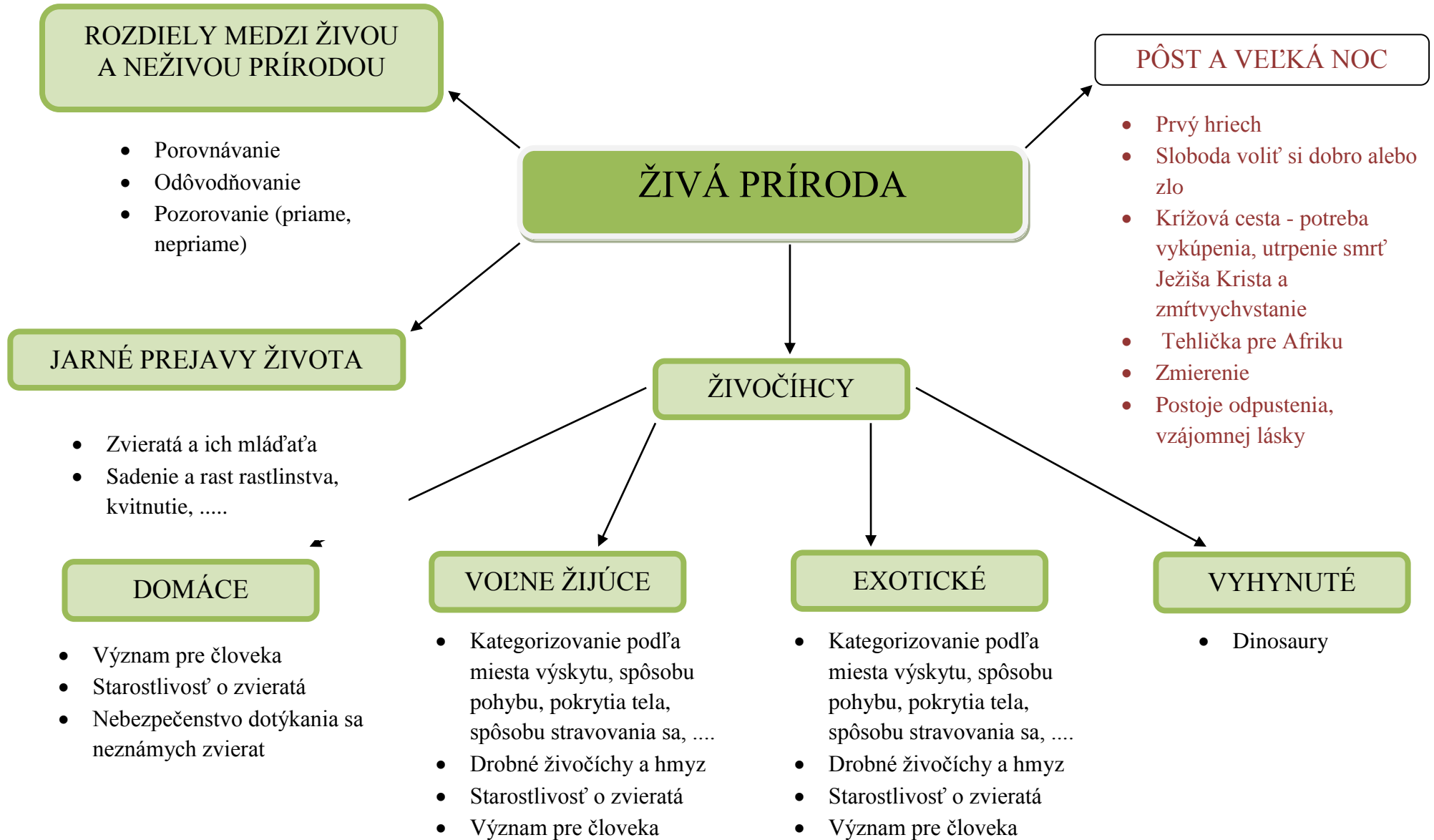
FEBRUÁR

PROFILÁCIA MŠ:

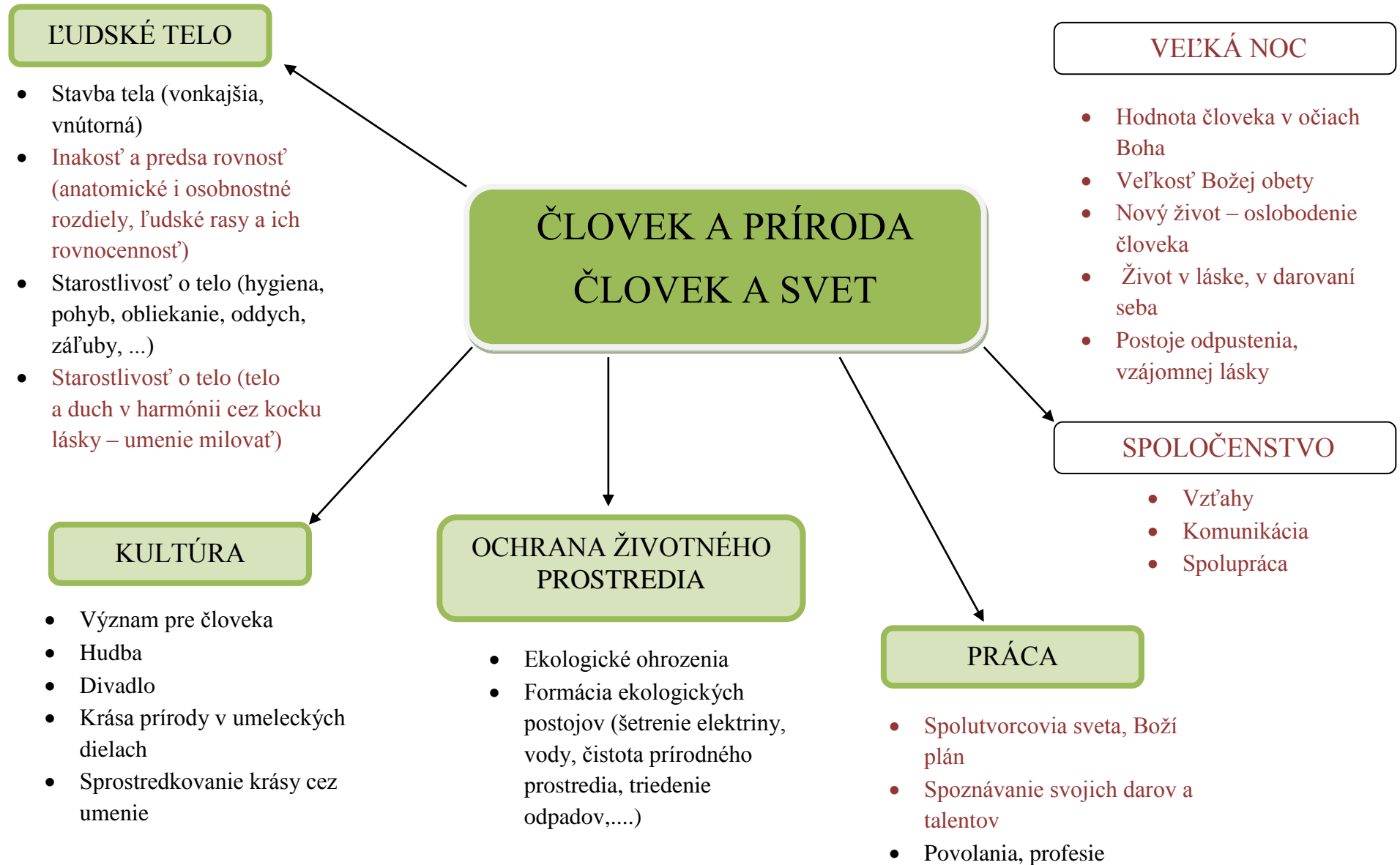
MAREC

PROFILÁCIA MŠ:

APRÍL

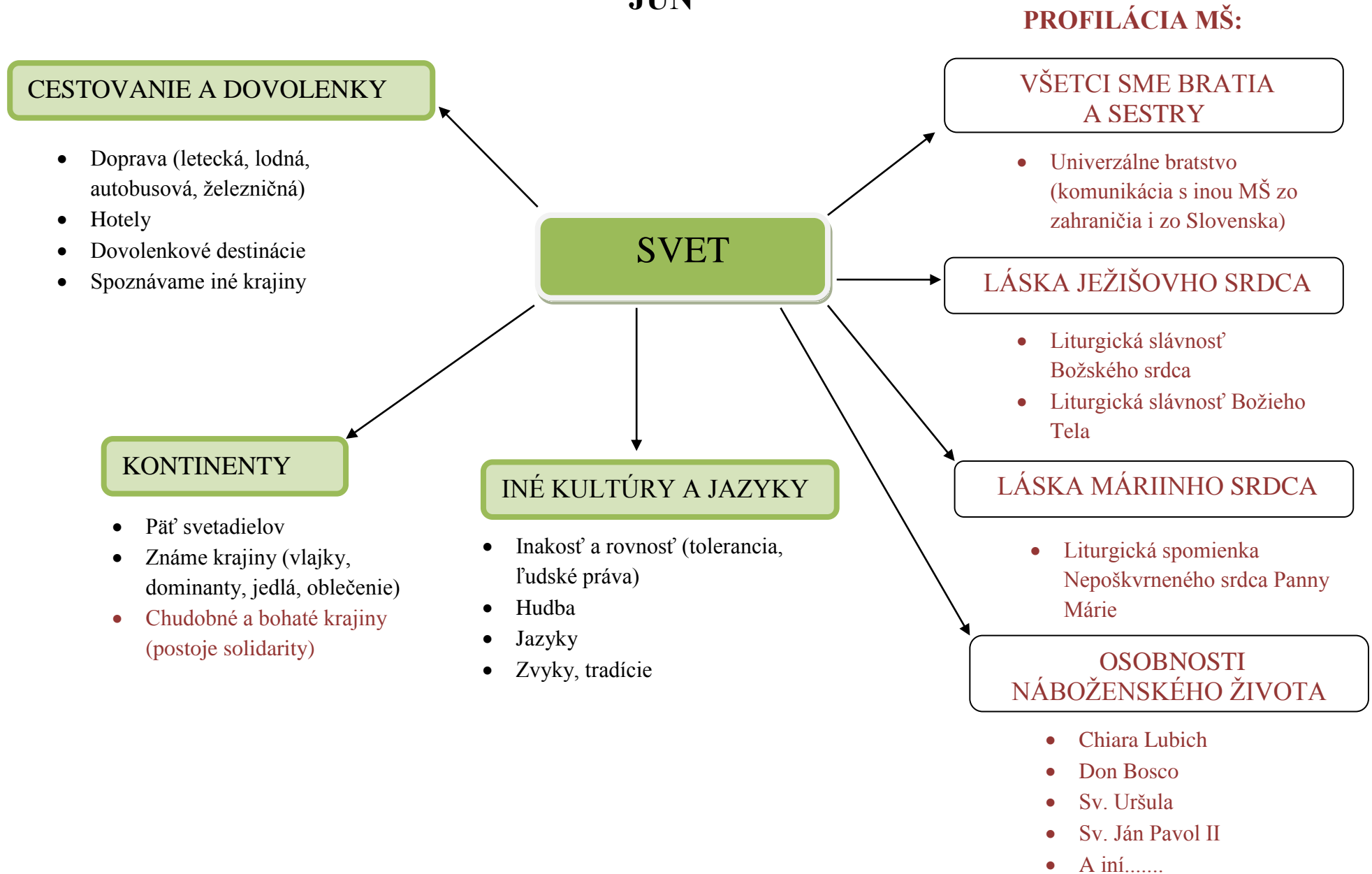
PROFILÁCIA MŠ:

MÁJ

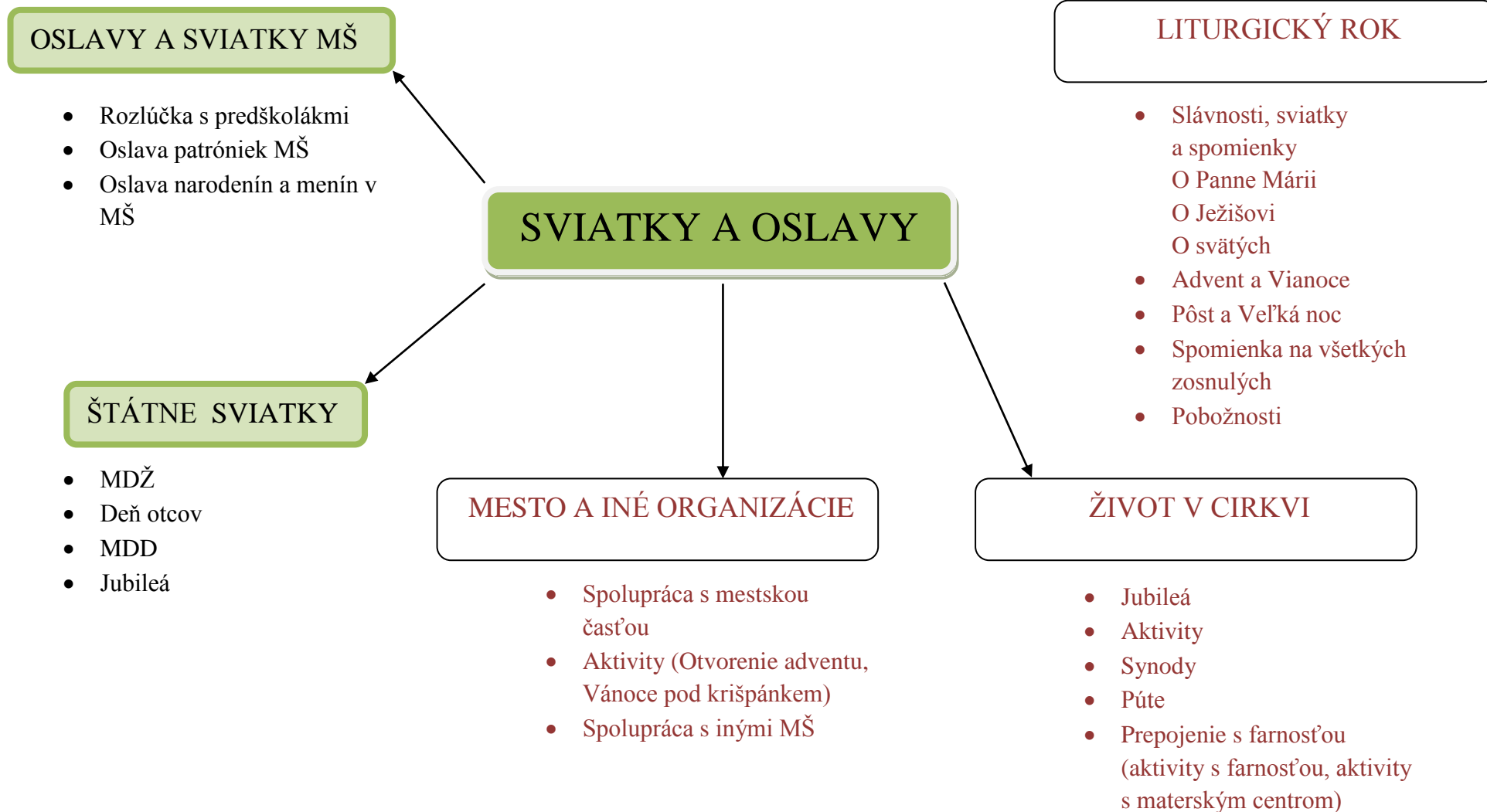

JÚN

CELOROČNE

PROFILÁCIA MŠ:

6.3 Učebné osnovy vychádzajúce z profilácie MŠ

Profiláčnymi učebnými osnovami MŠ bl. Zdenky Schelingovej sú nasledovné vzdelávacie štandardy:

PROFILÁCIA MŠ BL. ZDENKY SCHELINGOVEJ		
VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	EVALUAČNÉ OTÁZKY
<p>• Poznáva a prijíma svoju kresťanskú totožnosť.</p> <p>• Správne používa základné náboženské úkony pri modlitbe.</p>	<p>Učiteľka oboznamuje deti s kresťanskou identitou prostredníctvom náboženských úkonov - prežehnanie sa, postoj pri modlitbe, kresťanský pozdrav. Učiteľka je prvým vzorom pre oboznamovanie sa s náboženskými úkonmi v rovine osobného príkladu.</p> <p>Učiteľka oboznamuje deti s tým, že slová „V mene Otca...” sprevádzame znamením kríža, ktoré robíme na svojom tele. Pripomína nám kríž, na ktorom zomrel Kristus, náš Pán, aby nám daroval spásu. Týmto gestom sa aj navonok a verejne hlásime ku Kristovi. Keď robíme znamenie kríža, dotýkame sa prstami najskôr čela, potom hrude a napokon plic. Dávame sa tým Bohu celí: hlavu s jej myšlienkami, poznatkami, plánmi; hrud' s jej srdcom, citmi, láskami i sklamaniami; pleciami a ramenami s celou našou praktickou činnosťou. Dávame Bohu rozum, city, vôľu, to, čím sme a čo konáme, dávame mu seba. Keď kríž pri prežehnávaní robíme na sebe, mala by nasledovať modlitba alebo práca, služba. Učiteľka je vzorom aj v kresťanských postojoch – kľačanie, sedenie, státie pri rozhovore /modlitbe s Bohom.</p> <p>Oboznamuje deti s významom týchto postojov: <i>Kľačanie</i> - vyjadrujeme tým pokoru. Je prejavom klaňania sa Pánu Bohu. Boh je väčší ako my. <i>Sedenie</i> - keď sedíme v kostole, pri modlitbe, znamená to, že sa nikam neponáhľame, ale máme čas pre Ježiša a chceme ho v pokoji počúvať. <i>Státie</i> - je symbolom pripravenosti, bdelosti. Kto stojí, nespí, ale je pripravený vydať sa na cestu, alebo urobiť nejakú úlohu. Státím vyjadrujeme aj úctu voči tomu, s kým hovoríme. Státie v kostole, pri modlitbe znamená nielen pripravenosť počúvať, ale aj urobiť to, čo chce Boh. <i>Zložené ruky</i> - znamenajú ochotu slúžiť. Nedávame si ich za chrbát, ani nám nevisia voľne popri tele. Ak držíme zložené ruky na srdci, dávame tým najavo, že sa modlíme nielen ústami, ale aj srdcom. Dlane sú zložené k sebe, prsty smerujú hore, pravý palec je na ľavom. Takto zložené ruky vyjadrujú, že modlitba má stúpať hore k Bohu.</p>	<p>Ako sa dieťa prežehnáva? Kedy a pri akých aktivitách sa dieťa prežehnáva? Vie, že prežehnanie sa v znamení kríža je spoločný úkon pre všetkých kresťanov, že modlitbu, prácu, deň kresťan začína znamením kríža?</p> <p>Ako dieťa stojí, sedí alebo kľačí pri modlitbe?</p> <p>Ako má pri modlitbe ruky?</p>

ŽIVOT VIERY

	<ul style="list-style-type: none"> • Orientuje sa v liturgickom roku. • Poznáva kresťanské symboly a predmety. • Oboznámi sa so liturgickými sviatkami. • Aktívne sa zapája do príprav a osláv liturgických sviatkov. 	<p>Učiteľka počas liturgického roka oboznamuje deti s kresťanskými symbolmi charakterizujúce liturgické obdobia: Advent, Vianoce, Pôst a Veľká noc.</p> <p>Učiteľka vytvára také aktivity a prípravy na jednotlivé liturgické obdobia, aby sa deti počas príprav a slávenia týchto sviatkov čo najprirodzenejšie oboznamovali so symbolmi. <i>Advent</i> (adventný veniec, adventný kalendár), <i>Vianoce</i> (Betlehem, jasičky, oplátky, štedrá večera), <i>Pôst</i> (kríž, fialová farba, popol, trňová koruna), <i>Veľká Noc</i> (baránok, prázdny hrob, paškál).</p> <p>Ďalšími liturgickými sviatkami, na ktoré učiteľka upriami pozornosť detí sú:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sedembolestná Panna Mária: 15. september - Všetkých svätých: 1. november - Spomienka na všetkých zosnulých: 1.-8. november - Krista Kráľa: (pred)posledná nedeľa v novembri - Advent a Vianoce: november – december (požehnanie príbytkov, MŠ) - Popolcová streda, Pôst a Veľká Noc: február – apríl - Nanebovstúpenie Pána: 40. deň po Veľkej noci - Najsvätejšie Kristovo telo a krv: máj – jún - Najsvätejšie Srdce Ježišovo: máj – jún - Nepoškvrnené srdce Panny Márie: 31. máj 	<p>Ako sa orientuje v jednotlivých obdobiach liturgického roku?</p> <p>Vie, že zmyslom Vianoc je narodenie Pána Ježiša Krista, že podstatou Vianoc nie sú len strom a darčeky?</p> <p>Chápe a rozlišuje rozdiel medzi Veľkonočnými sviatkami a šibačkou?</p> <p>Vie na základe charakteristických znakov rozoznať, pomenovať jednotlivé liturgické obdobia?</p> <p>Ako sa dieťa pripravuje a zapája do osláv liturgických slávností a sviatkov?</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Modlí sa základné modlitby (Otče náš, Zdravas Mária, Sláva). • Začína modlitbu prežehnaním sa a oslovením Boha Otca, Ježiša Krista, Panny Márie, alebo svätého, ku ktorému sa modlí. • Ukončí modlitbu vyjadrením súhlasu AMEN - <i>tak je</i>. • V modlitbe vysloví prosbu za seba i za iných ľudí, ktorí potrebujú pomoc. • V modlitbe vysloví Bohu vďaka za dar, ktorým sme boli obdarovaní. • V modlitbe vysloví Bohu chválu za jeho stvoriteľské diela (chváliť Ho za stvorenie, prírodu, zvieratá, slnko,...). 	<p>V modlitbe je učiteľka vzorom pre deti. Oboznamuje deti s tým, že modlitba je rozhovor s Pánom Bohom, s Ježišom Kristom, s Pannou Máriou, s anjelom strážnym. Učiteľka počas dňa – pred stolovaním, po stolovaní, pred spánkom, v situáciách vyžadujúcich upriamiť pozornosť na potrebu modlitby napr.: za chorých, za hladujúcich, za zomierajúcich, a pod. – vytvára priestor a čas na spoločnú modlitbu.</p> <p>Učiteľka najprv sama vyslovuje prosby, vďaka a chvály v modlitbe a postupne vyzýva deti, aby aj oni vyslovovali v modlitbe prosby, vďaka a chvály (ďakovať za dar zdravia, za dar prírody, za dar kamarátov, za rodičov, prosiť za seba, za rodičov za tých, ktorí to potrebujú).</p> <p>Učiteľka využíva situácie, prípadne ich navodzuje, ktoré by deťom pomohli stíšiť sa. V osobnom i vonkajšom tichu tak počúvajú, čo im hovorí Pán Boh. Učiteľka je prvým vzorom v modlitbe ľútosti.</p>	<p>Uvedomuje si dieťa, že modlitba je rozhovor?</p> <p>Ako sa dieťa rozpráva s Pánom Bohom, s Pánom Ježišom?</p> <p>Aké modlitby dieťa pozná?</p> <p>Zapája sa dieťa do spoločných alebo osobných modlitieb?</p> <p>Vie počúvať modlitby iných detí?</p> <p>Uvedomuje si, že je Pánom Bohom obdarovaný? Ďakuje za Pánu Bohu za svoje dary?</p> <p>Vníma dieťa, že príroda je darom pre ľudí od Pána Boha?</p> <p>Chápe dieťa významu stíšenia sa v modlitbe?</p> <p>Vie dieťa v modlitbe vysloviť slová ľútosti nad nevhodným správaním a konaním?</p> <p>Aký postoj zaujíma dieťa pri</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Stíši sa a počúva Boha pri modlitbe. • V modlitbe vysloví slová ľútosti nad nevhodným správaním a konaním. 	<p>Uvádza ich do tejto modlitby tým, že prednesie v modlitbe slová ľútosti, ak si to situácia vyžaduje. Potom vyzve deti, aby sa aj oni zapojili do modlitby.</p>	<p>nevhodnom správaní a konaní?</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Oboznámi sa so slávením a miestom konania svätej omše. • Pozná kto, ako a prečo vymyslel svätú omšu. • Aktívne sa zapája do slávenia svätej omše spevom a prednášaním prosebnej a ďakovnej modlitby. 	<p>Deti by sa mali v kostole cítiť ako doma, mali by ho dobre poznať. Učiteľka využíva časté návštevy miestneho farského kostola, aby deti oboznámila s miestom slávenia svätej omše ako aj s náboženskými predmetmi nachádzajúcimi sa v kostole. Učiteľka svojou prítomnosťou a účasťou na slávení svätej omši je vzorom pre deti. Učí ich, že vo svätej omši sa stretáme so samým Pánom Bohom ako aj s ostatnými veriacimi, aby sme Boha prosili o odpustenie toho, čo sme urobili a pritom sme nemali v srdci lásku, aby sme počúvali jeho Slovo, aby sme ho oslavovali, ďakovali mu, prosili ho a prijali jeho požehnanie a lásku do svojho srdca, aby sme sa vedeli navzájom mať radi a robiť si dobre. Samotné zapájanie detí do slávenia svätej omši napomáha k jej aktívnemu prežívaniu. Preto učiteľka zabezpečí a deti motivuje, aby sa spevom, vyslovovaním prosieb a nesením obetných darov, zapájali do slávenia sv. omši. Zvlášť v pôstnom období, na zelený štvrtok, učiteľka upriamuje pozornosť detí na to, ako vznikla svätá omša, kto ju vymyslel a koho Pán Ježiš ustanovil za kňaza.</p>	<p>Akú predstavu má dieťa o kostole? Akú predstavu má dieťa o slávení svätej omše? Je dieťa počas slávenia svätej omše aktívne alebo pasívne?</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Oboznámi sa kresťanskými Sviatosťami. 	<p>Sviatosť Nového zákona ustanovil Ježiš Kristus. Je ich sedem: krst, birmovanie, Eucharistia, pokánie, pomazanie chorých, posvätný stav a manželstvo. Tieto sviatosťi sa týkajú všetkých etáp a všetkých dôležitých chvíľ života kresťana: dávajú životu viery kresťanov vznik a rast, uzdravenie a poslanie. Učiteľka upriamuje pozornosť detí na tieto sviatosťi: krst, sväté prijímanie, svätá spoveď a manželstvo.</p>	<p>Akú predstavu má dieťa o kresťanských sviatosťiach? Vie pomenovať niektorú zo sviatosťi?</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Oboznámi sa, poznať s ľudovými pobožnosťami. • Aktívne sa zapájať do náboženských pobožností v rodine, doma a vo farnosti. 	<p>Ľudová pobožnosť patrí k duchovnému životu. Je to neliturgický spôsob, vyplývajúci z úcty k Pánu Ježišovi, k svätým, či spôsob ako zasvätiť predmety do Božej služby. Pobožnosti sú Cirkvou vrelo odporúčané náboženské úkony, ktoré rozvíjajú a prehlbujú vzťah s Bohom. Učiteľka využíva sviatky a obdobia liturgického roka, aby deti uvádzala do ľudovej pobožnosti a zameriava pozornosť detí na nasledovné pobožnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - modlitba posvätného ruženca, - modlitba krížovej cesty, - novéna (deviatnik „Sv. rodina hľadá 	<p>Aké predstavy má dieťa o ruženci? Aké predstavy má dieťa o krížovej ceste? Aké predstavy má dieťa o deviatniku? Aké predstavy má dieťa o koledovaní a jasličkovej pobožnosti? Ako sa dieťa zapája do ľudových pobožností?</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - príbytok“), - koledovanie (požehnanie príbytkov), - jaslíčková pobožnosť. <p>Učiteľka vytvára priestor pre vytváranie takých aktivít, aby sa deti prirodzene oboznamovali s ľudovými pobožnosťami a aktívna sa do nich zapájali.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje dobré a zlé skutky prostredníctvom modelových a životných situácií. • Chápe svedomie ako vnútorný hlas na rozlíšenie dobrých skutkov od zlých. • Zaujíma postoj ľútosti nad nevhodným správaním, konaním. • Zaujíma postoj vnútorného stíšenia hodnotením svojho správania a konania. • Prevezme zodpovednosť za vykonané skutky. 	<p>Lebo človek má v srdci Bohom vpísaný zákon... svedomie je najskrytejším jadrom a svätyňou človeka, kde je sám s Bohom, ktorého hlas sa ozýva v jeho vnútri.“ (KKC1776). Morálne svedomie je úsudok rozumu, ktorým človek poznáva akosť konkrétneho činu, ktorý chce vykonať, koná ho alebo ho už konal. Svedomie umožňuje človeku vziať na seba zodpovednosť za vykonané činy.</p> <p>Učiteľka svojim správaním a konaním ukazuje na hodnoty, ktoré Ježiš Kristus dal za normu správania. K týmto hodnotám vedie aj deti a to prostredníctvom didakticko-výchovnou pomôckou a hrou: <i>Kocka lásky</i>. Ďalšími prostriedkami sú modelové, životné situácie, čítanie detských či biblických príbehov.</p> <p>Pre formovanie svedomia podľa Kristovej lásky je potrebné vnútorné stíšenia sa, aby sme počuli Kristov hlas. Preto učiteľka vytvára priestor a čas na osobné stíšenie sa usadením detí na koberec, zažatím sviečky, krátkou modlitbou a výzvou, aby deti zhodnotili prežitie poldňa v škole, slovné komunikovali svoje pocity a činy vyplývajúce zo vzájomných vzťahov, ktoré prežili so svojimi rovesníkmi.</p> <p>Vedie deti k tomu, aby deti prijímali zodpovednosť- primeranú ich úrovni – za svoje skutky tým, že motivuje dieťa, aby napravilo pokazené, poprosilo o odpustenie, vymyslelo spôsob, ako napraviť, zjemní bolesť, ktorú spôsobilo.</p>	<p>Vie sa dieťa ospravedlniť? Vie rozlíšiť dobré skutky od zlých, ktoré nie sú v zhode s Ježišovou láskou?</p> <p>Vie komunikovať svoje pocity ľútosti? Vie prejaviť vo vzťahu pocit ľútosti?</p> <p>Ako dieťa preberá zodpovednosť za svoje správanie a konanie?</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Pozná život patrónok materskej školy, blahoslavenej Zdenky Schelingovej a Chiary Lubichovej. • Pozná a vymenuje osobnosti a vzory duchovného života, napr. sv. Peter a Pavol, sv. František z Assisi, sv. Martin, sv. Mikuláš. • Rozlišuje rozdiel medzi poslaním a životom sv. Mikuláša a postavou santa klausa. • Opiše význam nasledovania duchovného vzoru. 	<p>Cirkev ponúka mnoho vzorov duchovného života. Mnohí svätí, ktorý žili duchom Evanjelia stali sa živým svedectvom Ježišovej lásky k človeku.</p> <p>Učiteľka predkladá deťom duchovné vzory prostredníctvom kníh, filmov. Vytvára také aktivity a priestor, aby deti mohli predkladané vzory nasledovať aj v súčasnej dobe.</p> <p>Zameriava pozornosť detí na tých svätých, ktorí sú deťom blízky ako napríklad, sv. Mikuláš, sv. Valentín, sv. Peter a Pavol - patróni farského kostola, blahoslavená Zdenka, Chiara Lubich, Panna Mária, sv. Jozef, sv. František, krstní patróni a podobne a sú neustálym vzorom pre náš život. Poukazuje na to, že ku svätosti sme povolani všetci a že je to možné cez Ježišovu lásku, ktorou budeme milovať Boha, seba a aj ostatných. Prednášaním modlitby ku svätým poukazuje učiteľka na to, že svätí nám pomáhajú rásť v Ježišovej láske. Anjel strážca je nebeský duch, pridelený Bohom, ktorý má dozerať na každého z nás</p>	<p>Prejavuje záujem o spoznávanie života svätých?</p> <p>Prijíma dieťa vzory svätých do svojho konania a správania?</p> <p>Zapája sa do modlitby k svätým a k anjelom strážnym?</p> <p>Ako chápe význam anjelov strážnych vo svojom živote?</p>

	<ul style="list-style-type: none"> Vie opísať poslanie strážnych anjelov. 	<p>počas nášho života. Úloha anjela strážneho je viesť nás k dobrým myšlienkam, prácam a slovám a chrániť nás od zlého. Anjeli strážni sa za nás modlia a prednášajú naše modlitby Bohu. Učiteľka oboznamuje deti s poslaním a činnosťou anjelov prostredníctvom Biblie - Kniha Tobiaš. čítaním príbehov. Využíva aj sviatky liturgického roka a vedie deti k modlitbe k anjelovi strážnemu.</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> Pozná charakteristické znaky Božieho kráľovstva, napr. jednota, láska, pokoj, radosť. Vie opísať poslanie a prácu kňazov a misionárov. Zapája sa do šírenia Božieho kráľovstva prostredníctvom dobrých skutkov, vzájomnej pomoci a obdarovaním sa s cieľom byť budovateľmi bratstva a jednoty v rodine, v MŠ, medzi kamarátmi, vo farnosti, vo svete. 	<p>Ježiš posielal apoštolov do celého sveta, aby ohlasovali, prinášali Kristovu lásku. Najväčším prostriedkom ohlasovania je osobný príklad, prinášania jednoty, lásky, pokoja a radosť.</p> <p>Učiteľka oboznamuje deti s poslaním apoštolov, kňazov a misionárov prostredníctvom besiedok, návštevy kňaza, misionára a pod. Vytvára priestor a aktivity, ktoré by napomáhali šíreniu Ježišovej lásky v najbližšom okolí materskej školy, v rodine, vo farnosti a v Cirkvi.</p> <p>Na šírenie Ježišovej lásky učiteľka spolu s deťmi využíva výchovný projekt a didaktickú pomôcku <i>Kocku lásky</i>.</p>	<p>Aké má predstavy o Božom kráľovstve?</p> <p>Aké má predstavy o poslaní kňaza, misionára?</p> <p>Ako sa zapája do šírenia Ježišovej lásky?</p>
	<ul style="list-style-type: none"> Uvedomuje si Božiu stvoriteľskú moc vo stvorených dielach ako je živá a neživá príroda, človek. Chápe, aký je rozdiel medzi Božím a ľudským dielom a uvedie príklad. Prejavuje pozitívny, priateľský vzťah k prírode prostredníctvom zapojenia sa do ekologických aktivít (práca v záhrade, recyklácia,...) 	<p>Božiu moc môže človek vnímať prostredníctvom daru viery ale aj v prírode a stvorení svete.</p> <p>Učiteľka oboznamuje deti so stvoriteľskou Božou mocou prostredníctvom biblie ako aj pozorovaním stvoreného sveta. Vytvára priestor pre aktivity, kde deti budú nachádzať Boha ako Stvoriteľa.</p> <p>Zameriava pozornosť detí na to, aby k prírode a k stvoreným veciam mali úctu, pretože sú darom od Boha pre ľudí, aby ju chránili a starali sa o ňu a to prostredníctvom ekologických aktivít.</p>	<p>Vníma dieťa Božiu stvoriteľskú moc v prírode?</p> <p>Aký postoj prejavuje k prírode?</p> <p>Zapája sa do ekologických aktivít?</p>
	<ul style="list-style-type: none"> Pozná niektoré príbehy zo Starého a Nového zákona. Pozná pôvod Biblie, že je to kniha písaná ľuďmi, ktorí sa nechali inšpirovať Duchom Svätým. Spoznáva Boha – Otca, Ježiša - Syna a Ducha Svätého cez biblické príbehy. Pozná Ježiša ako milosrdného brata a priateľa, ktorý má moc nad všetkým. Pozná Ducha Svätého ako toho, kto zjednocuje a radí. 	<p>Učiteľka deťom číta príbehy a oboznamuje ich s poslaním, tejto Knihy. Učí deti vnímať, že v čítaní Biblii sa k nim prihovára Boh, učí ich ako žiť, aby boli šťastní a vedeli šťastie rozdávať ďalej.</p> <p>Spozná Boha ako Stvoriteľa sveta, milujúceho Otca, ktorý sa o nás stará cez udalosti života, cez rodičov. Ako toho, ktorý nám vždy odpúšťa naše chyby a pozýva nás, aby sme si ich odpúšťali aj my navzájom.</p> <p>Oboznámi ich s autormi knihy ako aj jej pôvodom.</p>	<p>Aké predstavy má dieťa o Biblii?</p> <p>Počúva biblické príbehy, prejavuje o ne záujem?</p> <p>Aké predstavy má dieťa o Bohu?</p> <p>Aké predstavy má dieťa o Ježišovi?</p> <p>Aké predstavy má dieťa o Duchu Svätom?</p> <p>Číta si Bibliu?</p> <p>Vie porozprávať biblický príbeh podľa obrázkov?</p> <p>Uvedomuje, že Božiu lásku môže prijímať cez rodičov, kamarátov?</p> <p>Uvedomuje si, že Boha možno milovať aj službou iným ľuďom?</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Vie, že Biblia nás učí žiť v jednote s Bohom a ľuďmi podľa Kristovej lásky. • Spoznáva Boha cez lásku iných ľudí (rodičia, súrodenci, kňazi, učiteľky, kamaráti,...). • Spoznáva Boha v iných ľuďoch a slúžiť Mu (v chorých, chudobných, v kamarátoch,...). 		
	<ul style="list-style-type: none"> • Poznať, kto tvorí Cirkev a kto ju riadi. • Poznať, čo je farnosť, kto ju tvorí a riadi. • Poznať, že kostol je miestom modlitby a spoločenstva so živým Bohom a s inými veriacimi v Boha. 	<p>Cirkev je spoločenstvo pokrstených ľudí, ktorí prijímajú do svojho života Ježiša Krista ako svojho priateľa a brata a chcú žiť jeho láskou. Stretávajú sa so svojimi duchovnými otcami (kňazmi a biskupmi) vo svojej farnosti s diecéze. Spoločne oslavujú Boha na spoločnej modlitbe, čítaním Biblie a prijímaním Pána Ježiša Krista. Tvoria jednu veľkú Božiu rodinu. Učiteľka vytvára také aktivity, aby sa deti oboznámili s farnosťou, s farským kostolom, s pánom farárom. Vedie deti, aby sa modlili za seba navzájom, za kňazov.</p>	<p>Aké predstavy má dieťa o Cirkvi? Vie, že každý pokrstený človek tvorí spoločenstvo, ktoré sa volá Cirkev? Zapája sa do aktivít vo svojej farnosti cez školské aktivity? Pozná pána farára vo svojej farnosti? Vie, kto je to pán farár? Prosí Boha v modlitbe za pána farára, za svojich veriacich kamarátov?</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Pozná nábožensky významné objekty a miesta vo svojom i širšom okolí. 	<p>Učiteľka vyberie niektoré nábožensky významné lokálne objekty, napr. pútnické miesto Marianka a venuje sa príbehom, ktoré sa k nim viažu, zorganizuje návštevu tohto miesta. Učiteľka svoju pozornosť upriamuje aj na iné významné objekty ako je farský kostol, cintorín, Šaštín a pod.</p>	<p>Prejavuje záujem o náboženské významné objekty a miesta? Aké predstavy má o nich?</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Prijíma seba ako dar od Boha. • Prijíma spolužiakov ako dar od Boha. • Prijatie Božej lásky vyjadruje v službe iným, v darovaní svojich schopností, v otvorenosti pre prijatie iných (aj mňa môžu obdarovať iní). • Nachádza v druhom dobro, pozitívne vlastnosti a dary. • Pochváli druhého za dobro, ktoré vykonal. 	<p>Základnou potrebou ľudskej osoby je byť uznaná vo svojej identite ako jedinečná a neopakovateľná, aby nebola považovaná za číslo alebo predmet. V myslení Chiary Lubichovej je prvou hodnotou „človek ako dar lásky Boha, ktorý tvorí kultúru a hodnoty“. Toto vedomie dáva osobe psychologickú istotu, na ktorej stojí zmysel života a dáva silu vychádzať zo seba, žiť, milovať a vytvárať sociálne spoločenstvo. Vďaka tomuto sa črtá cesta psychopedagogického vývoja k plnej humánosti: psychológia a pedagogika otvorená transcendentnu: „My sme (existujeme), ak sme láskou. Učiteľka zaujíma tento postoj prijatia ku každému zverenému dieťaťu, prijíma ho v svojráže a vytvára tak kultúru prijatia prostredníctvom rôznych aktivít: „Čo sa mi na mne páči a prečo? Čím ma obdaril Boh? Čo sa mi páči na spolužiakovi? Čím ho obdaril Boh? Ako slúžim, pomáham spolužiakom?“ Deti tak oboznamuje s kultúrou dávania.</p>	<p>Ako dieťa prijíma seba? Ako dieťa prijíma svojich spolužiakov? Vie poslúžiť svojim spolužiakom a iným ľuďom bez nároku na odmenu, z vnútorného presvedčenia? Ako prijíma kultúru dávania?</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje a vyjadruje svoje vnútorné pocity (radosť, hnev, smútok, prekvapenie) primeraným spôsobom. • Zachováva zásady 	<p>Pokoj sa má stať štýlom života. Pokoj hľadaný vo vnútri rozvíja psychomotoriku a pozitívne emócie, aby dieťa malo istotu a cítilo sa pochopené. Táto výchova k pokoji úzko súvisí s prijímaním seba ako dar. V tomto prijatí a vnútornom pokoji vie sa otvoriť pre svoje okolie, pre spoločnosť a stáva sa</p>	<p>Je dieťa súčasťou kolektívu, alebo sa uzatvára do seba? Ako sa podieľa na tvorbe pravidiel? Ako si pravidlá zvnútorňuje?</p>

	<p>praktického života, podľa ktorých sa riadi život v kolektíve.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prijíma pravidlá spoločenského správania. • Poznáva rôzne školské priestory, materiál, veci, ktoré sa v nich nachádzajú a ich použitie. • Veľký vie pomáhať malému. • Pozná mená detí zo svojej triedy i z iných tried. • Rozoznáva a rozlišuje výrazy tváre svojich kamarátov (smutný, šťastný, nehnevaný, prekvapený). • Stará sa o prírodu a záhradu v škole i doma. • Oboznámi sa s ekosystémom prírody (zvierat, rastlín, vody). • Zapája sa do ekologických akcií (recyklácia, šetrenie). 	<p>aktívnym členom spoločenstva a kultúry. Tu sa odporúčajú aktivity, ktorými učiteľka spolu s deťmi tvoria svoje pravidlá správania sa, pravidlá triedy, každá hračka má svoje miesto.</p> <p>Pokoj s ostatnými sa rozvíja v zmiešanej triede tutoriálnym systémom Rózy Agazziovej, v ktorom „veľký pomáha malému“ a pro-sociálnymi aktivitami v škôlke i mimo nej. Učiteľka motivuje deti tak, aby počas dňa, týždňa, mesiaca i roka staršie deti boli ochrancami tých mladších, aby mu pomáhal pri rôznych činnostiach (prestieranie na stôl, umývať si ruky, zaviazať šnúrky na topánkach) a vytvára rôzne aktivity pre vzájomné spoznávanie sa detí navzájom. Ak je človek v pokoji so sebou a aj s druhými vie vytvárať aj pokoj s prírodou. Učiteľka vytvára dostatok priestoru na aktivity ako sú práca v záhrade, spoznávanie ekosystému, ekologické akcie v MŠ a v obci, recyklácia, šetrenie.</p>	<p>Pozná svoju triedu a aj iné priestory MŠ? Pozná svojich spolužiakov a aj iné deti z tried? Pozná svoje učiteľka ako aj iných zamestnancov MŠ? Pomáhajú staršie deti malým?</p> <p>Zaujíma sa o spolužiaka, keď plače, keď je smutný alebo si ho nevšíma?</p> <p>Zapája sa do ekologických aktivít alebo sa im vyhýba?</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Vie sa pozeráť na situácie aj očami kamarátov cez: <ul style="list-style-type: none"> - vyrozprávanie pozitívnych i negatívnych pocitov, - vyjadrenie svojho názoru, - sebahodnotenie svojich postojov, slov a činností. • Zaujíma postoj úcty a prijatia voči inakosti kamarátov a iných osôb. • Vie obdarovať druhého a vie aj prijať dary iných. • Vie prijať iný názor, nápad od druhého. 	<p>Život človeka je zameraný na to, aby žil v spoločnosti, aby spoločnosť budoval a zveľaďoval. Na takýto život je potrebné sa pripraviť a to cez výchovu k prijatiu a výchovu k spoločenstvu. Výchova k prijatiu znamená, že viem prijať druhého a žiť s ním v spoločenstva aj napriek rôznosti, inakosti. Učiteľka vedie deti k tomu, aby tento postoj prijatia sa prežíval v škole a aj mimo školy cez deti, ktoré sú jej zverené – v rodine, vo farnosti, vo svete. Na rozvitie tohto postoja je potrebná, aby dieťa malo širší pohľad na svet a učí sa odpútať od svojich potrieb pre potrebu druhého, byť v postoji lásky a prijatia aj keď druhý nesúhlasí s mojim návrhom, nápadom. Učiteľka vytvára deťom podmienky a to prostredníctvom situačných inscenácií, cez aktivity zameraných na vytváranie hodnoty mieru, odpustenia, nenásillia, prijatia a uznávanie hodnoty rôznorodosti, ktorá nie je prekážkou na spolužitie v spoločnosti kamarátov, spolužiakov.</p> <p>Poznávanie detí z iných materských škôl, detí z iných krajín napomáha k uznávaniu hodnoty rôznorodosti. Učiteľka preto vytvára priestor pre aktivity a projekty o vzájomnej spolupráce s inými materskými školami cez listy, spoločné stretnutia a podobne.</p>	<p>Vie slovné vyjadriť svoje pocity (hnev, smútok, radosť)? Vie ich aj odôvodniť? Vyjadruje svoje pocity (hnev, smútok, radosť) primeraným spôsobom? Ako prijíma inakosti (nápad, názor, zovňajšok, povahu) svojich spolužiakov a iných detí?</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Vytvára nové vzťahy cez komunikáciu. 	<p>Výchova ku komunikácii úzko súvisí s výchovou k prijímaniu a k spoločenstvu. Aby sme spoznali druhého, musíme sa</p>	<p>Komunikuje aj s inými deťmi, s dospelými? Vie počúvať keď hovorí iný</p>

	<ul style="list-style-type: none"> Ovláda pravidlá komunikácie. Vie sa pozerať na situácie aj očami kamarátov cez: <ul style="list-style-type: none"> vyrozprávanie pozitívnych i negatívnych pocitov, vyjadrenie svojho názoru, sebahodnotenie svojich postojov, slov a činností. Oboznámi sa a spozná cudzie jazyky. Oboznámi sa a spozná nové komunikačné technológie. 	<p>stretávať, spoznávať sa, rozprávať sa, byť spolu.</p> <p>Učiteľka vytvára také aktivity, ktoré podporujú a rozvíjajú komunikačné schopnosti, aktívne počúvanie, komunikovanie pozitívnych i negatívnych pocitov, vyjadrenie svojho názoru, hodnotenie svojich slov, činností počas dňa ako aj v rannom kruhu, či chvíľke pred odpočinkom.</p> <p>Učiteľka vovádza deti do spoznávania cudzích jazykov prostredníctvom básničiek, pesničiek, spoznávaním nových kultúr cez edukačné aktivity a projekty ako napríklad projekt tehlička, práca misionárov a podobne.</p> <p>Učiteľka vovádza deti do spoznávania nových komunikačných technológií prostredníctvom výučbových, vzdelávacích programov dostupných v škole, vzdelávacích dokumentov na internete a podobne.</p>	<p>alebo skáče do reči? Vie sa prihlásiť o slovo? Zaujíma sa o prežívanie spolužiaka v triede a snaží sa ho pochopiť, alebo presadzuje svoje?</p> <p>Uvedomuje si dieťa, že okrem slovenského jazyka sú aj iné cudzie jazyky? Pasívne pozná aspoň jeden? Vie rozoznať cudzí jazyk od svojho rodného jazyka? Vie, že informácie sa dajú získať cez počítačové programy, cez internet?</p>
	<ul style="list-style-type: none"> Prekonáva ťažkosti vyplývajúce: <ul style="list-style-type: none"> zo vzťahov s prostredím a s novými dospelými, z postojov podeliť sa, zrieknuť sa, tešiť sa z úspechu iného z postojov nanovo začínať, nenechať sa odradiť nezdarom. 	<p>Výchova k ťažkostiam pomáha prekonávať obmedzenie, strach a uzavretie sa do seba, napomáha k prijatiu svojich limitov, otvorenosti voči iným: „spolu to zvládneme“ a zažitiu radostnej skutočnosti: „dokázal som to“. Takto dieťa napreduje aj v raste zdravého sebavedomia.</p> <p>Učiteľka ako prvá je nápomocná deťom pri prekonávaní ťažkosti a učí ich, že ťažkosti sú na to, aby sme rástli v odvahe, odovzdanosti, v priateľstve s inými a v láske k Bohu a k iným. Deti neustále povzbudzuje, motivuje, aby sa nebáli nanovo začínať.</p> <p>Do tejto oblasti patrí aj vedieť sa zrieknuť milej veci a všetko, čo je dieťaťu padne zaťažko ako napríklad ospravedlniť sa, podeliť sa a podobne.</p>	<p>Ako sa dieťa správa pri ťažkostiach, problémoch? Má tendenciu rozplakať sa?</p>
	<ul style="list-style-type: none"> Uvedomuje si radosť z dávania a prijímania, zo vzájomného obdarovania sa. Vie začínať s konkrétnym skutkom lásky ako prvý. 	<p>Človek naozaj zažije plnosť a radosť, keď si uvedomí, že zmysel života je vo vzájomnom darovaní a prijímaní. Učiteľka výchovu ku vzájomnosti realizuje predovšetkým osobným príkladom: pomáha pri upratovaní hračiek, vytvára také aktivity, ktoré sú zamerané na spoluprácu a vzájomnú pomoc, využíva skupinové projekty a podobne.</p>	<p>Vie dieťa prejavovať radosť z obdarovania iných?</p>

Výkonové štandardy ŠVP vo vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť (v podoblasti Základy etiky, Ľudské vlastnosti a emócie, Prosociálne správanie) sa vyplývajú z profilácie školy v ŠKVP duplikujú a rozširujú. Preto sa vzdelávacie štandardy ŠKVP v tejto oblasti uprednostňujú.

Výchovným projektom „Učím sa milovať“ chceme konkrétnym spôsobom naplniť princípy výchovy a vzdelávania, ktoré sú zhrnuté v ŠKVP Cesta slnečného lúča a to v súlade s princípmi, ktoré nám podáva štát. Preto sa najdôležitejšími podkladmi pre tvorbu tohto programu stali: kultúrny projekt „Lúč slnka“ (podľa ktorého vznikla tiež materská škola v roku 1995 v Križevci v Chorvátsku) Deklarácia práv dieťaťa (prijatá OSN 20.XI.1959) a Dohovor o právach dieťaťa (z 20. novembra 1989).

Kľúčovými slovami sú: humanitárna pedagogika, pozitívna pedagogika, rodina, filozofia Rosi Agazzi, Kocka lásky, Chiara Lubich, integrálna výchova osobnosti detí, Gibi a Doppiaw.

„Vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv Spojené národy prehlásili, že deti majú nárok na zvláštnu starostlivosť a pomoc, v presvedčení, že rodina ako základná jednotka spoločnosti a prirodzené prostredie pre rast a blaho všetkých svojich členov a predovšetkým detí, musí mať nárok na potrebnú ochranu a pomoc, aby mohla bezo zvyšku plniť svoju úlohu v spoločnosti, uznávajúc, že v záujme plného a harmonického rozvoja osobnosti, musí dieťa vyrastať v rodinnom prostredí, v atmosfére šťastia, lásky a porozumenia, majúc na zreteli, že dieťa musí byť plne pripravené žiť v spoločnosti vlastným životom a byť vychované v duchu ideálov obsiahnutých v Charte Spojených národov, a to predovšetkým v duchu mieru, dôstojnosti, znášanlivosti, slobody, rovnosti a spolupatričnosti.“ (Dohovor o právach dieťaťa)

Základná charakteristika je uvedená v tabuľke. Poukazuje na súlad etického obsahu Dohovoru o právach dieťaťa s hodnotami kresťanskej výchovy a vzdelávania, ktoré smerujú k spoločnému cieľu, ktorým je dobro dieťaťa.

	Program „Učím sa milovať“	Deklarácia (DE) a Dohovor (DO) o právach dieťaťa
Cieľ	- <u>formovať dieťa</u> ako subjekt, ktorý je angažovaný v <u>procese stáleho vzťahu</u> s rovesníkmi, s prírodou, s kultúrou a so svojím svetom	- <u>výchova dieťaťa musí smerovať k rozvoju osobnosti dieťaťa</u> , jeho nadania a rozumových a fyzických schopností <u>v čo najväčšej miere</u> (DO čl. 29) DO uznáva, že <u>v záujme plného a harmonického rozvoja osobnosti, musí dieťa vyrastať v rodinnom prostredí, v atmosfére šťastia, lásky a porozumenia</u>
Zámer	- výchova k univerzálnemu priateľstvu	- dieťa musí byť plne pripravené <u>žiť v spoločnosti</u> vlastným životom a byť vychované v duchu ideálov obsiahnutých v Charte Spojených národov, a to predovšetkým v duchu mieru, dôstojnosti, znášanlivosti, slobody, rovnosti a spolupatričnosti (DO)
V centre	- dieťa ako jedinečná a neopakovateľná ľudská osoba schopná mať vzťah navonok aj vo vnútri každej odlišnosti Dieťa je protagonistom svojej výchovy, ale rastie a rozvíja sa vo vzťahu k iným. Dieťa má v sebe semienko, ktoré potrebuje záhradníka, vodu, pomoc...., ale dieťa rastie samo.	- za dieťa sa považuje <u>každá ľudská bytosť</u> mladšia než 18 rokov (DO) - Dieťa sa má vychovávať v duchu porozumenia, priateľstva medzi národmi, mieru a bratstva všetkých ľudí, aby si plne uvedomovalo, že <u>má svoje sily a schopnosti venovať službe ostatným ľuďom</u> (DE bod 10)
Prvá hodnota	- človek , v ktorom bytie je darom lásky Boha a toto tvorí kultúru, aj hodnoty (C. Lubich) – bytie je láska - pedagogika transcendentna: „miluj svojho bližneho“	- Plný a harmonický rozvoj osobnosti dieťaťa <u>vyžaduje lásku a porozumenie</u> . Všade, kde je to možné, <u>má vyrastať obklopené starostlivosťou a zodpovednosťou svojich rodičov a vždy v ovzduší lásky a mravnej a hmotnej istoty;</u> (DE bod 6)
Pedagogické cesty	- výchova k pokoju: aby pokoj sa stal „štýlom života“. <i>Hľadanie pokoja-</i> práca s emóciami <i>Pokoj s ostatnými-</i> zmiešaná skupina, veľký pomáha malému, prosociálne akcie vo vnútri, ale aj navonok mimo škôlky <i>Pokoj s prírodou-</i> práca v triednej záhradke, ekologické akcie v škôlke, v prakoch... - výchova sociálna, etická a civilná: sústreďuje sa a tematikách spolužitia, kultúry, vzájomnosti,	- každé dieťa má prirodzené právo na život. (DO čl.6) - uznanie prirodzenej dôstojnosti a

	<p>spravodlivosti, demokracie a dôstojnosti</p> <p>- výchova k vývoju: založená na vzájomnej závislosti a potreby toho druhého a na otvorenosti</p> <p>- vychovávať v rozmere kultúry prijatia: <i>Mať prijatie = mať jeden dom, jedno miesto, ktoré je schopné prijímať návštevníkov, byť tým miestom,</i> postoj autenticity a úprimnosti <i>Umenie prijat'</i> = pozvať iného, zrieknuť sa centrality seba kvôli inému, empatické ticho, aktívne počúvanie, mlčať – počúvať očami, pohľadom, gestami, úsmevom...</p> <p>- ekologická výchova: výchova k prostrediu ako faktor, ktorý má v sebe <u>kultúrny aj sociálny rast</u></p> <p>- výchova ako komunikácia: univerzálne bratstvo-vidieť rodinu, škôlku... ako centrály sociálnej komunikácie (prevencia proti uzavretosti)</p>	<p>rovnakých neodňateľných práv všetkých príslušníkov ľudskej rodiny základom slobody, spravodlivosti a mieru vo svete (DO)</p> <p>- <u>rodina ako základná jednotka spoločnosti</u> a prirodzené prostredie pre rast a blaho všetkých svojich členov a predovšetkým detí, <u>musí mať nárok</u> na potrebnú ochranu a pomoc, <u>aby mohla</u> bezo zvyšku <u>plniť svoju úlohu v spoločnosti</u> (DO)</p> <p>- výchova dieťaťa musí smerovať k výchove zameranej na posilňovanie úcty k prírodnému prostrediu (DO čl.29) -odhodlanie <u>podporovať pokrok</u> a zlepšovať životnú úroveň pri väčšej slobode (DO)</p> <p>- smerovať k výchove zameranej na <u>posilňovanie úcty k rodičom</u> dieťaťa, kultúrnej svojbytnosti, jazyku a <u>národným hodnotám</u> krajiny, v ktorej dieťa žije, krajine svojho pôvodu a <u>civilizáciám odlišným od svojej vlastnej</u> (DO čl. 29)</p>
<p>Umenie milovať</p>	<p>- milovať všetkých – univerzálna láska nevyklučuje nikoho (pohlavie, etnikum, farba pokožky, zdravotný postih...)</p> <p>- milovať ako prvý – láska považujúca iného za seba samého, ktorá vidí v inom človeku seba samého. Vziať iniciatívu- rozbiť bariéry, prekonať prekážky, hľadať prístup, dialóg.</p> <p>- vytvárať jednotu – hľadať druhého v podmienkach, v ktorých sa nachádza, zdieľať s ním radosť, ťažkosť, poslúžiť, pomôcť, vziať na seba jeho ťarchu pocitov (<i>„Ak sme vedení touto láskou, ktorá je nezištná, iný sa môže ukázať taký aký je, pretože nachádza v nás toho, kto počúva. Takto poznávame jeho kultúru, jeho vieru, jeho jazyk, vchádzame do jeho sveta a zostávame obohatení.“ C. Lubich</i>)</p> <p>- milovať nepriateľa- vyžaduje sa zmena myslenia, vytvára sa priestor zmierenia, milosrdenstva, ľudského spoluzitia (vyklučujúce používanie sily, nástroje vojny, násilia, zneužívania, útlaku...)</p> <p>- milovať sa navzájom – prežitie umenie milovať u viacerých osôb vedie k vzájomnej láske v rodine, v práci, v rôznych kruhoch, skupinách... = jednota</p>	<p>- Dieťa treba <u>chrániť pred pôsobením, ktoré môže podnecovať</u> rasovú, náboženskú alebo <u>akúkoľvek</u> inú formu <u>diskriminácie</u> (DE bod 10)</p> <p>- <u>výchova dieťaťa</u> musí smerovať k príprave dieťaťa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti <u>v duchu mieru, porozumenia, znášanlivosti, rovnosti pohlaví a priateľstva</u> medzi všetkými národmi, etnickými, národnostnými a náboženskými skupinami a osobami domorodého pôvodu (DO čl.29)</p> <p>- Dieťa má byť chránené pred všetkými formami zanedbávania, krutosti a využívania. Nemá byť predmetom nijakého spôsobu obchodu. (DE bod 9)</p> <p>- výchova dieťaťa musí smerovať k výchove zameranej na posilňovanie úcty k rodičom dieťaťa (DO čl. 29) - má sa mu dostať vzdelania, ktoré zvýši jeho všeobecnú kultúrnu úroveň a poskytne mu rovnaké možnosti rozvíjať svoje schopnosti, svoje vlastné názory a svoj zmysel pre mravnú a spoločenskú zodpovednosť, aby sa mohlo stať užitočným členom spoločnosti. (DE bod 7)</p>

7 Spôsob a podmienky ukončenia výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

S účinnosťou od školského roku 2017/2018 osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelávania podľa § 18 ods. 2a) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov vydáva riaditeľ MŠ len na základe žiadosti zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia.

Osvedčenie získa dieťa absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v MŠ.

Osvedčenie sa vydáva na konci šk. roka s dátumom 30. jún príslušného kalendárneho roka. V prípade ak tento dátum vyjde napr. na sviatok, sobotu alebo nedeľu, vydáva sa s dátumom, ktorý vyjde na posledný pracovný deň pred týmto dátumom.

Osvedčenie ako doklad o získanom vzdelaní je verejnou listinou. Vydáva sa na predpísanom tlačive schválenom MŠ SR.

Slávnostne odovzdávanie dokladov o získanom vzdelaní bude pri rozlúčke s predškólakmi podľa možnosti a daných okolností MŠ. Dieťa s odloženou povinnou školskou dochádzkou, ktorému už bolo vydané osvedčenie, získa ho opakovane po absolvovaní posledného ročníka vzdelávacieho programu MŠ.

8 Materiálno-technické a priestorové podmienky

MŠ je umiestnená vo viacúčelovej farskej budove. Kvalitné fyzikálne (ergonomické) prostredie ako edukačné prostredie zabezpečuje tvorivé edukačné a hravé prostredie v interiéri a exteriéri MŠ.

Exteriér

Vychádza z lokality, v ktorej sa MŠ nachádza – ide o pokojné prostredie, ktoré poskytuje možnosti na spoznávanie života v mestskej časti – Záhorská Bystrica. MŠ bl. Zdenky Schelingovej má detské ihrisko, ktoré spĺňa hygienické a bezpečnostné požiadavky. Má stabilné zariadenie, preliezačky, pieskovisko a malé futbalové ihrisko. Detské ihrisko je oplotené. Školský dvor slúži na realizáciu organizačných foriem pobytu vonku, edukačných aktivít, pohybových a relaxačných cvičení. Pri detskom ihrisku sa nachádza farský park, ktorý sa dá využiť ako edukačné prostredie i ako priestor na relaxáciu a prechádzky. V prípade potreby je možné navštíviť aj farský kostol, ktorý je súčasťou farského parku.

Interiér

Z hlavného vchodu sa prechádza vstupnou halou, v ktorej sa nachádza informačná tabuľa. Odtiaľ sa ďalej prechádza do šatne pre deti I., II. a III. triedy. Prízemie predškolského zariadenia tvorí chodba, z ktorej sa vchádza do riaditeľne, do I. triedy, II. triedy a do jedálne. Z dennej miestnosti I. triedy sa vstupuje do hygienických zariadení pre deti. Z jedálne sa vstupuje do školskej výdajne a príslušných skladov. Zo vstupnej haly je aj osobitných vchod na školský dvor.

Schodisko vedie na 1. poschodie, kde je vchod do III. Triedy. Tá má tiež osobitný vstup do hygienických zariadení pre deti. Ďalšími miestnosťami so vstupom z hornej chodby sú: edukačná miestnosť pre pedagogických zamestnancov (zborovňa + didaktický kabinet, šatňa pre pedagogických zamestnancov, denná kuchynka), miestnosť pre upratovačku, sklad

didaktických pomôcok, kabinet a krúžková miestnosť. Krúžkovú miestnosť využívajú deti všetkých tried podľa záujmu a potrieb, tento priestor sa používa tiež ako mediálna miestnosť. Budova MŠ je novostavba, preto sú triedy účelovo a esteticky zariadené. Prostredie MŠ je vytvorené tak, aby napomáhalo celkovej pohode dieťaťa. Je zamerané na uspokojenie psychických, citových a telesných potrieb dieťaťa.

V triedach sa používajú prihlasovacie kartičky, ktoré určujú počet detí v hrových centrách, zabezpečujú poriadok v hre a umožňujú deťom, aby si samé vybrali, kde sa budú hrať.

Nábytok, ktorý je umiestnený v triedach, je drevený, prírodnej farby a spĺňa kritériá pre zariadenie MŠ. Prostredie tried je zariadené esteticky, útulne, príjemne a harmonicky.

Za účelovosť a estetickú úpravu tried zodpovedajú triedne učiteľky. Okrem estetickej úpravy prostredia sa kladie dôraz aj na jeho podnetnosť. Keďže prostredie úzko súvisí s dosahovaním cieľov výchovno-vzdelávacej činnosti a obsahom výchovy a vzdelávania, učiteľky deti inšpirujú a pozývajú k aktívnej pomoci pri tvorbe a zmene ich prostredia. Takto sa v ňom dynamicky odrážajú každodenné pokroky, zmeny a novinky realizovaných aktivít.

Interiér spoločných priestorov sa vyzdobuje, zariaďuje a udržiava spoločne. Nástenky pre rodičov sa pravidelne aktualizujú. Didaktický a iný materiál sa bude priebežne dopĺňať podľa finančných možností školy.

9 Vnútrotný systém kontroly a hodnotenia detí

Hodnotenie v MŠ prebieha plánovitým, systematickým skúmaním určitých pedagogických javov podľa kritérií a vytyčených cieľov, ktoré si zamestnanci vopred určili a prijali. Je podstatou overovania, zlepšovania a zvyšovania kvality. Hodnotenie realizuje riaditeľka, učiteľky, nepedagogickí zamestnanci, rodičia, zriaďovateľ. Využívajú pri tom viaceré metódy a nástroje: pozorovanie, rozhovor, diskusia, hospitácie, analýzy produktov detských činností, pracovné listy, portfólia detí, diagnostické denníky a pod.

10 Vnútrotný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy

Prebieha pravidelne hospitačnou činnosťou podľa plánu kontrolno-hospitačných činností na aktuálny školský rok, ktorý je podrobne rozpracovaný v pracovnom pláne MŠ. Hospitačná činnosť sleduje plnenie úloh na základe pedagogicko-organizačných pokynov MŠ SR na aktuálny školský rok a kvalitu práce pedagogických zamestnancov.

Pri hodnotení a sebahodnotení sa MŠ bl. Zdenky Scheligovej zameriava na:

- hodnotenie napĺňania ŠkVP Cesta slnečného lúča,
- hodnotenie vzdelávacích stratégií, stratégií výchovno-vzdelávacej činnosti,
- hodnotenie výsledkov výchovy a vzdelávania,
- hodnotenie podmienok výchovy a vzdelávania (vrátane klímy a kultúry MŠ, spolupráce MŠ s rodinou a inými inštitúciami),
- hodnotenie kvality riadenia (SWOT analýzy),
- hodnotenie pedagogických zamestnancov.

Záver

V spoločensve nachádzame svetlo. Vychovávať dieťa znamená v konečnom dôsledku pripraviť ho na stretnutie s Ježišom: „Nechajte maličkých prichádzať ku mne.“ (Lk 18,16). Tu znie vznešený súhrn vychovávateľskej činnosti v duchu evanjelia a týka sa nielen kresťanskej výchovy ale výchovy človeka vôbec. Bl. Zdenka Schelingová to vyjadrila myšlienkou: „Za mrakmi je moje milované Slnko...“, preto aj na jej príhovor chceme byť svetlom, čo svieti na cestu nám zverených detí a ich rodín.

V súčasnosti sú mnohé deti ohrozené cez médiá, nedostatok času zainteresovaných „rozbehaných“ rodičov. Stávajú sa čoraz viac sirotami spoločnosti, otrokmi zlých vplyvov okolia (televízia, hry a rozprávky plné agresivity, reklamy, násilie v rodinách a pod.) Všetci žijeme v ustavičnom zhone a neuvedomujeme si, že čas ide proti nám a že zhon vôbec neušetrí čas. To opakované „nemám čas“ často ničí v nás to, čo je ľudské, božské, pekné, šľachetné a dobré. Preto je potrebné zastaviť sa a odhaliť, že čas je kvapkami života, ktoré sú príliš cenné, aby boli premeškané, či márne stratené. Chceme byť blízko rodine, ktorá je dnes tak veľmi ohrozená.

*S deťmi, s ktorými si nerobia starosti rodičia,
mávajú často starosti dejiny.*

Mnohí súčasní pedagógovia sú si vedomí, že súčasná i budúca spoločnosť si vyžaduje ľudí samostatných, zodpovedných, konajúcich efektívne a pritom prohumánne orientovaných a že je potrebné s výučbou takýchto ľudí začať v prvej škole, ktorú zvyčajne navštevujú. Vstupom dieťaťa do MŠ práve učiteľka preberá právo a povinnosť tieto deti formovať k správnym ľudským a náboženským hodnotám. Chceme tu byť dnes pre deti, aby tu deti boli raz pre nás.